

CHK'D DEC 13 1961

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 28
NEW YORK 17, N.Y.

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

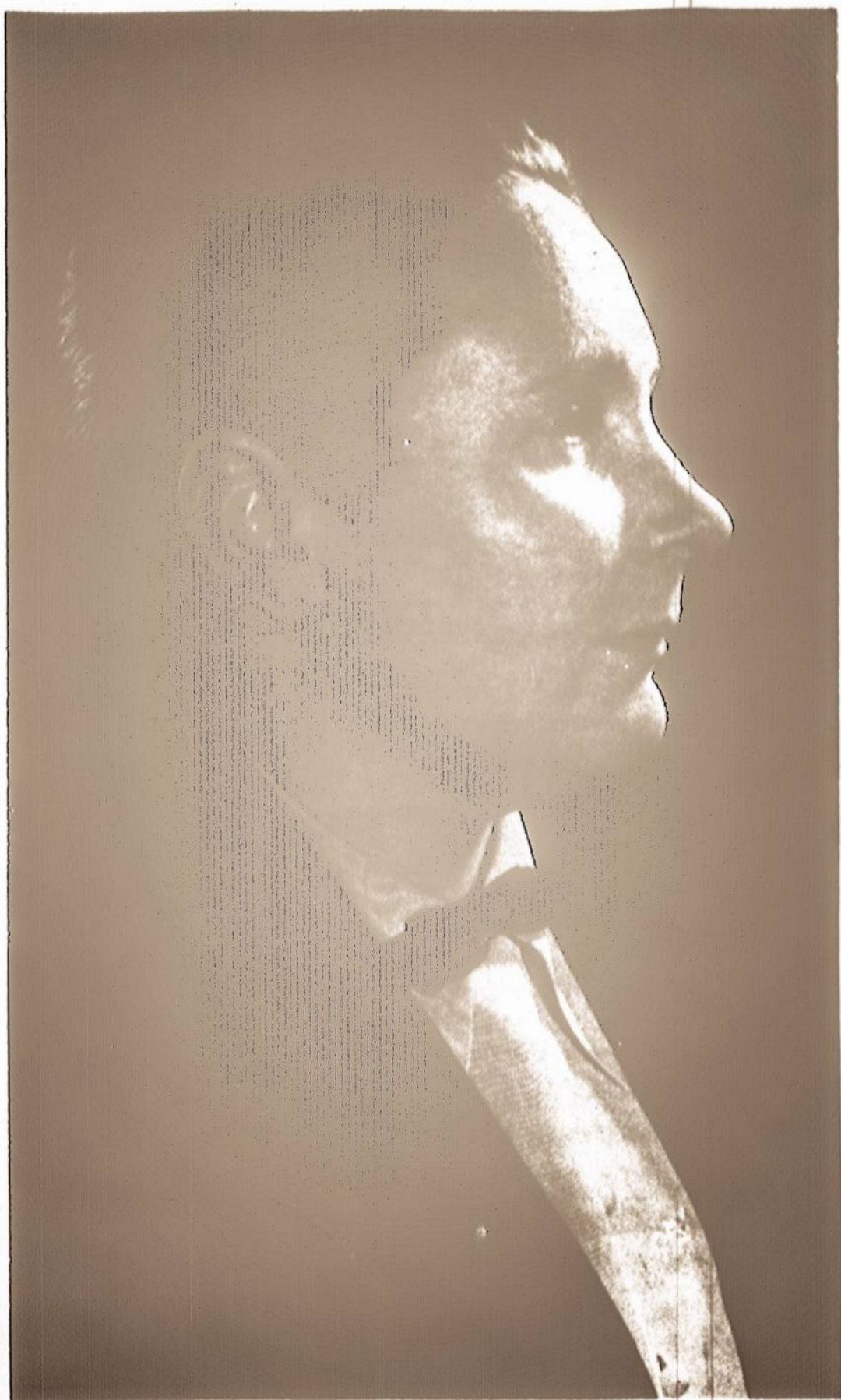
75 M. 47 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1961 M. GRUODŽIO (DECEMBER) 8 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Vienybės Redaktorė - Salomėja Narkeliūnaitė

MES

Vytautas Širvydas

Senumu deimantinis Vienybei kaimynas SLA savo organe Tėvynėje pastebi, kad velionis Tysliava priklausęs "plačiausiems lietuvių sluogsniams; nors aktyviai bei dinamiškai pasireiškė kaip redaktorius ir kalbėtojas, bet mūsų kultūros istorijon, turbūt, jis kaip poetas — kūrėjas — modernistas." Sako, numatoma jo kūrybai suruošti akademiją. Puiku! Tinkamai prisiminkime mūsų literatūrai brangenybių sukūrusį poetą, bet atsimeklime, kad vienu jo redaktorius ir kalbėtoju nenuilstamų darbų buvo visais būdais kelti finansų Vienybei leisti. Štai, Patersono parapijos kūrybos sukaktį minėti banketas davė arti \$500 pelno, o programinis leidinys arti \$1,000. Tysliavą poetą, redaktorių ir kalbėtoją tinkamiausiai gal pagerbtumėm, įvertindami jo poetinę kūrybą ir sykiu atlikdami finansinę pareigą — padėti išlaikyti jo mums paliktą Vienybę. Tegul būna: čia žodis, čia ir darbas!

Mūsų spauda svarsto dr. J. Girniaus veikalą "Tauta ir tautinė pareiga." Tema svarbi sąmoningais lietuviais svetur gyventi ir išlikti norintiems. Kažin, ar autorius įtikinančiai išsprendė? Dr. A. Baltinis Drauge sako, autorius tautą sieja ne su krauju, ar gimtu kraštu, bet kultūra ("išanalizavęs tautą atremia ją į kultūrą"). Kas kultūra? Ryšiai su tauta, sako, dvasiniai, todėl "be asmeninio idealizmo tautinė ištikimybė neįmanoma." Atrodo, dr. J. Girniaus veikalas yra kilnus pamokslininkavimas, kuriam tik gegutės pieno stinga. Vienu sveikųjų minčių yra: "Palikti, užmiršti savo tautą metu, kuriame tauta išgyvena tamsiausią istorinę valandą, yra tam tikros rušies išdavimas." Amerikietiška tarptauti, tai "escapism" — kelias į užsimiršimą degtinėje, į savanauđišką apžievėjimą, į pamišėlių prieglaudą, vienu žodžiu, nesveikos dvasios kelias.

Prezidentas Kennedy suteikė Chruščevu žentui Adžubėjui pasikalbėjimą, kurį išspausdino Maskvos Izvestijos. Ledai, reiškia, jau pralaužti, todėl, gali būti, netrukus okupantas leis savo prie JT akredituotam korespondentui Albertui K. Laourintchoukui (taip jo pavardė iš lietuvių į rusų, po to, į amerikiečių, korespondentų sąrašė "išversta"), paskelbti Selskaja Žizn (laikraštyje, kurį jis atstovauja) pasikalbėjimą, sakysime, su prof. Ko-

Nukelta į 4 psl.

VIENYBĖ BUVO, VIENYBĖ YRA, VIENYBĖ BUS!

Atiname tęsti darbo, pilnai įsisažmoninę, ko nustojo Vienybė, jos skaitytojai, lietuviškoji visuomenė ir visa lietuvių tauta, netekus Juozo Tysliavos.

Jo taip nenuilstamai ir net užsispyrusiai varytas spaudos darbas nesustoja. To vienbalsiai pageiduoja nesuskaitomi Juozo Tysliavos ir Vienybės bičiuliai po visą platųjį pasaulį. Taip galvojame ir mes, tie, kurie imamės tęsti Vienybės darbą ir kurie puikiai prisimename Juozą Tysliavą, kai jisai su pasididžiavimu kartodavo: "Vienybė buvo, Vienybė yra, Vienybė bus!"

Todėl, kaupdami visas galimas jėgas, jungiamės į Vienybę, tikėdamiesi, kad ją įstengsime išlaikyti vertą lietuvių tautos lūkesčių, jos skaitytojų dėmesio ir jų moralinės bei materialinės paramos.

Pranešdami anąkart, kad Vienybė ir toliau eis, Valė Tysliavienė ir Juozas N. Tysliava, yra pareiškę, kad Vienybė bus visų lietuvių laikraštis. Dabar mes nuoširdžiausiai trokštame ir dirbsime, kad ji tokia ir būtų.

Patys dirbdami, tikime ir laukiame, kad tame darbe mus parems ir tasai gausus Vienybės bendradarbių būrys, kuris ir ligi šiolei laikraščiuo talkino taip efektingai.

ja. Vėliau per pastaruosius dešimt metų ji buvo Chicagoje einančio dienraščio Draugo nuolatinė korespondentė Jungtinėse Tautose New Yorke. Šalia Draugo, ji bendradarbiavo ir eilėje kitų laikraščių, jų tarpe ir Vienybėje, kurios skaitytojų du datus ji buvo išrinkta populiariausia žurnaliste.

New Yorke Narkeliūnaitė gillino žurnalistikos studijas Columbia Universitete, kuriame taip pat šiemet pavasarį įsigijo ir Master of Arts laipsnį slavistikoje.

Du kartus kaip Draugo korespondentė, Narkeliūnaitė lankėsi Europoje — 1958 m. pas Punsko lietuvius, o 1959 m. pas Vokietijos lietuvius, vėliau aprašydama jų gyvenimą to dienraščio skiltyse. Šiemet vasarą Narkeliūnaitė atliko privačią kelionę į Vilnių, aplankydamą savo tėvus ir gimines. Šalia savo darbo, kaip Vienybės redaktorė, Narkeliūnaitė pasilieka nuolatinę lietuvių spaudos korespondente Jungtinėse Tautose.

VALERIJA TYSLIAVIENE

Redaktore - Leidėja

Valė Tysliavienė, Amerikoje gimusi, Vilniuje dalį savo vaikystės praleidusi, su Vienybe surišta beveik 25 metus. Jos tarnybos metu laikraštis

atsventė savo aukštinį ir deimantinį jubilėjų.

Tuojuo po I Pas. karo ji kartu su tėvais ir kitais šeimos nariais iš Philadelphijos Pa., atsidūrė Vilniuje, kuris netrukus buvo lenkų okupuotas. Vilniuje ji pradėjo pradžios mokyklą, o kai 1927 m. tėvai buvo begrįžta į Ameriką, ji jau buvo baigusi Vilniaus Vyt. Didžiojo gimnazijos pirmąją klasę.

Gimtojoje Philadelphijoje ji tęsė mokslą pradžios mokykloje, paskui Harding Jr. ir Frankford High School, Komercinį kursą baigė Banks Business College.

Iš pat mažens parodžiusi talentą muzikai, dar Vilniuje pradėjo mokyti skambinti fortepijonu pas Dorą Doktorovicz. Philadelphijoje piano studijas tęsė pas Mariją Matusevską, o vėliau bendrą muzikos ir piano kursą išėjo Philadelphia Conservatory of Music pas profesorių Allyse Drake.

Persikėlusį į New Yorką 1935 m., pradėjo dirbti Vienybėje kaip administratorė už 8 dol. savaitinės algos. Tuo pačiu kartu tęsė muzikos studijas Greenwich House Music School, o pianą — pas žinomą tos konservatorijos mokytoją Celia Solomon.

Dėl ilgy darbo valandų Vienybėje, muzikos studijas pri-

Nukelta į 4 psl.

SALOMEJA NARKELIUNAITE

Vienybės Redaktore

Salomėja Narkeliūnaitė yra gimusi ir augusi Vilniaus krašte ir tenai pradėjusi savo žurnalistinę praktiką tuo metu, kai Vilnius buvo lenkų okupuotas.

1939 m. rudenį, kai Vilnius atiteko Lietuvai, ji buvo baigianti Vytauto Didžiojo gimnaziją ir bendradarbiavo bent keliuose tuo metu vietos lietuvių leidžiamuose periodiniuose leidiniuose.

Vėliau, bolševikų ir vokiečių okupacijos laikais ji Vilniaus universitete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą ir kaip reporterė ar redaktorė dirbo pradžioje Vilniaus Balse, o paskui Naujojoje Lietuvoje, ligi palikdama Lietuvą 1944 m. vasarą.

Vokietijoje ji bendradarbiavo įvairiuose tuometiniuose lietuvių periodiniuose leidiniuose bei pati suredagavo ir savo lėšomis išleido dvi monografijas apie lietuvius Vokietijoje: 1946 m. apie lietuvius Montgomery stovykloje ir 1947 m. — keturiom kalbom (liet., angliškai, latviškai ir estiškai) Baltic DP Camp at Seedorf. Be to, ji suredagavo šešis numerius pirmojo spaustuvėje spausdinto liet. laikraščio (Lietuvio) tuojuo pat po Vokietijos kapituliacijos. Vėliau tas laikraštis buvo anglų uždarytas.

Amerikoje Narkeliūnaitė gyvena nuo 1949 m. ir tuojuo pradėjo dirbti Vienybėje, kaip Red. Juozo Tysliavos padėjė-

V. Tysliavienė, redaktorė - leidėja

Lietuviai Kalifornijoje

Vladas Bakūnas

REKORDINIAI BALFO METAI

Nesenai įvykusiame Los Angeles BALFO skyriaus valdybos posėdyje paaiškėjo, kad šie metai bus rekordiniai — jo pastangų ir aukų sukaupto atžvilgiu, nes aukų šiemet surinkta rekordinė suma. Tai pasiekta pavarčius naują aukų rinkimo metodą, berods, praėjusių metų visuotiniame susirinkime Alenos Devenienės rekomenduotą — aukų lapus slunčiant paskiriems adresatams paštu, prašant juos grąžinti su aukojamos sumos čekiu ar money orderiu.

Šiuo būdu vykdomos rinkliavos kelių skyrius gavo apytikriai apie 1,236 dol., be to — gražių pajamų turėjo iš vajuos užbaigimo baliaus ir kitų šaltinių. Viską sudėjus į krūvą, gaunasi arti poros tūkstančių gryny plaukų, iš kurių, savalme aišku, reikia dar padengti kai kurias išlaidas, o be to, palikti ir kiek skyriaus administracijos reikalams. Bet vistiek, viską „suskaičius ir atskaičius“ — pasirodo, kad šiemet BALFO centrai Los Angeles skyrius pasiūs 1,700 dol., taigi rekordinę sumą, nes iki šiol tepasiūsdavo tik po 1,000. — dolerių ar mažai ką viršaus.

Būdinga pastaba: BALFO skyriuje būdavo (ir tebėra) registruojami sluntiniai Lietuvon. Perna šiuo laiku skyriuje jau buvo užregistruota sluntinių gerokai per 20,000 dol. vertės. Šiemet — tuo pačiu laiku vos per 5,000 dol....

Kultūros Klubo susirinkime Los Angeles, Calif. gruodžio 2 diena, kalba prof. P. Raulinaitis. L. Briedžiaus nuotr.

Į tai reikia žiūrėti kaip į labai reikšmingą statistiko rodiklį.

Šių metų skyriaus valdybą sudarė: pirm. — V. Pažiūra, vice-pirm.: V. Kazlas, A. Ažuolaitienė, I. Medziukas, J.

Motiejūnas, sekr. — S. Šakienė, išd. P. Raulinaitienė.

Šios sudėties valdyba, savo posėdyje apžvelgusi veiklos metų apyskaitą, nutarė šaukti skyriaus metinį susirinkimą gruodžio mėn. 17 d., sekmadienį tuoj po pamaldų, lietuvių šv. Kazimiero parapijos salėje.

Vertindami BALFO darbus, nepamirškime todėl sukilti šią gruodžio 17 — tąją, į Los Angeles BALFO skyriaus metinį susirinkimą, kad jį savo dalyvavimu taip pat padarytume rekordiniu.

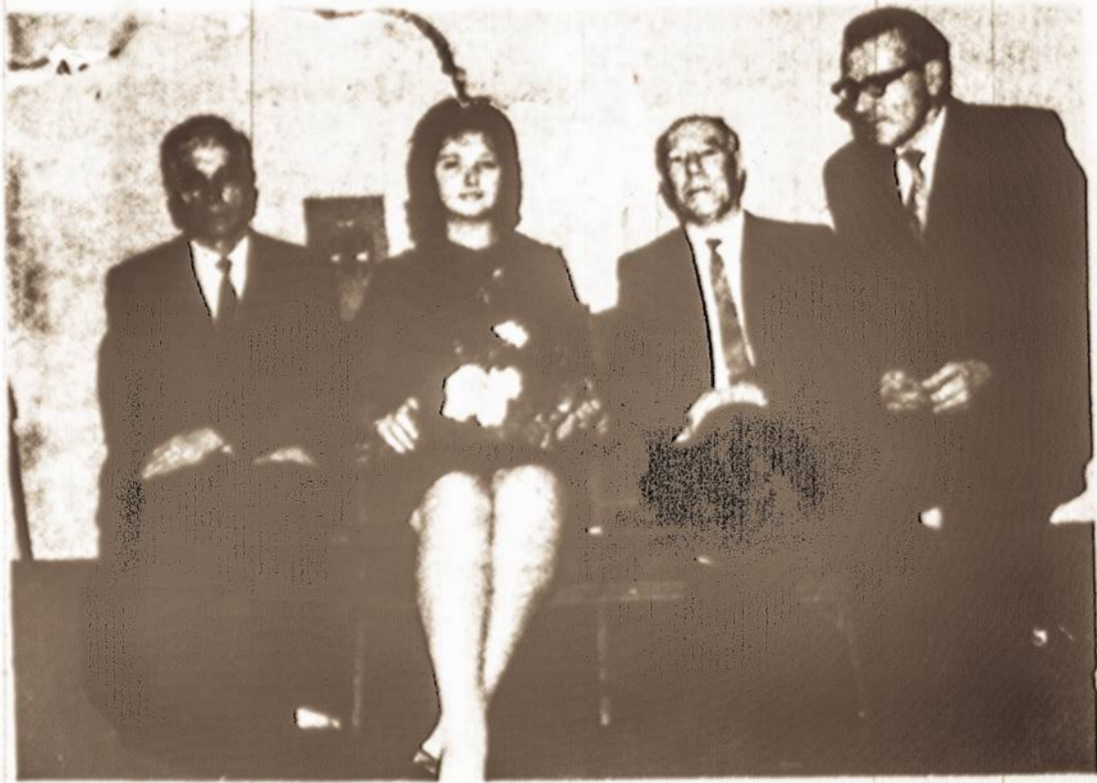
Jei kam kiltų klausimas, kas tokiame BALFO susirinkime gali dalyvauti, tam turėčiau atsakymą: kiekvienas geros valios lietuvis.

Los Angeles miesto mēras Yorty gruodžio 7 d. surengė priėmimą Los Angeles konsulariniam korpusui (svetimų valstybių konsulams reziduojantiems Los Angeles mieste), ryšium su miesto rengiamu kalėdų eglučių ir papročių parodu, festivaliu „Christmas from many lands“, kuriame dalyvauja ir lietuviai. Į mēro priėmimą buvo pakviestas ir Lietuvos garbės konsulas dr. J. Bielskis su žmona.

Los Angeles konsularinio korpuso dekanu yra Filipinų generalinis konsulas Pedro G. Ramirez.

Los Angeles lietuvių kultūros klubo susirinkimas Bendruomenės Lietuvių namuose, gruodžio 2 d., praėjo, kaip ir visada, su labai gražiu pasisekimu. Nežiūrint tą vakarą mūsų miestą užgulusio „rūstoko dangaus“ ir protarpiais gana gausaus lietaus, svečių prisirinko pilna salė.

Stasys Jokūbaitis, jaunas, gabus ir energingas visuomenės veikėjas Toronte, kanadiečių SLA veikėjų grupės siūlomas kandidatu į SLA viceprezidentus. Kadangi ligi šiolei kanadiečiai neturėjo nė vieno savo atstovo Pildomojoj Taryboj, tai dabar tikimasi, kad, išrinkus kanadietį, SLA veikla dar labiau pagyvėtų Kanadoje.

L. Briedžiaus nuotrauka

Los Angeles, Cal. Kultūros Klubo susirinkime gruodžio 2 d. sėdi iš kairės: Prof. P. Raulinaitis, pianistė R. Apeikytė, rašytojas J. Gliuda ir rašytojas J. Tininis.

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas VI 7-4477

BILIETAI PARDUODAMI visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR ISNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiai kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477

Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. iki 5 v. v.

NETIKĖTAI MIRUS VIENYBĖS REDAKTORIUI

JUOZUI TYSLIAVAI

JO ŽMONĄ IR SŪNŲ
giliai užjaučia ir kartu liūdu

PETRAS P. JARAS

MOSŲ MYLIMAM REDAKTORIUI
POETUI JUOZUI TYSLIAVAI MIRUS

nuoširdžiai užjaučiu

JO ŽMONĄ VALERIJĄ IR SŪNŲ JUOŽĄ

MAGDALENA ŽALEGRIS
Baltimore, Maryland

Daug nusipelniusiam kultūrininkui
VIENYBĖS REDAKTORIUI
POETUI JUOZUI TYSLIAVAI
netikėtai iš gyvųjų ta po išsiskyrus
JO MYLIMĄ ŽMONĄ VALERIJĄ IR SŪNŲ JUOŽĄ
nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

A. S. A. PUNDŽIAI

Naujas skanėstas

importuotas
PORK LOIN ROLL

Aukščiausios kokybės konservuotas kiaulėnos mėsos gaminy, paruoštas plačiai žinomų firmų ATALANTA, KRAKUS ir TALA, pagarsusių nuostabiai skania lenkiško kumpio gamyba — dabar jau galima gauti.

Rausvas PORK LOIN ROLL iš Lenkijos, turi visas populiarus lenkiško kumpio savybes. Mėsa be rėbalų, sultinga, minkšta. Del savo didumo ir formos yra patogi užkandžiams ir sumuštiniais, o taip pat tinka ir karštu patiekalu. Gaunama labai ekonomiškais kiekiais — 1½ ir 3 svarų.

KALĖDŲ ŠVENČIŲ PROGA

nepamirškite užsisakyti ir nuostabiai skanaus lenkiško kumpio.

Gaunamas 3, 5, ir 7 svarų dėžėse.

Prašykite tik originalaus importuoto ATALANTA — KRAKUS — TALA firmos lenkiško kumpio ir Pork Loin Roll.

Lietuviskoje Chicagoje

Chicago Scenos Darbuotojų S-ga šiu metų sezonui stato tautinę pasaką "Dvylika brolių juodvarniais lakstančių." Premjera įvyks vasario 3 - 4 d. Jaunimo centre. Veikalą režisuoja akt. Z. Kevalaitytė - Visockienė.

Kostas Januška, JAV Lietuvių, Bendruomenės centro valdybos sekretorius, ir LB veiklą išijungęs nuo pirmųjų dienų, veda visą Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos sekretoriatą. Centro Valdybos susirašinėjimas yra labai platus, nes vien bendruomenės apylinkių yra netoli 70.

Ateitininkų sendraugių suvažiavimas įvyko Jaunimo Namų didžioje salėje ir svarstė grynai savo organizacijos ideologinius klausimus.

Vysk. V. Brizgys lapkričio 19 d. Jaunimo namuose kalbėjo apie bušimą visuotini bažnyčios susirinkimą. Ši pokalbi suruošė Liet. Kat. Mokslo Akademijos Chicago skyrius. Prelegentas susirinkusiems nusiųtė visuotinio susirinkimo istoriją, apibūdino jo reikšmę bei ryšį su lietuviais ir Lietuva. Taip pat atsakinėjo į klausimus.

Chicago Žurnalistų skyrius projektuoja suruošti kitų metų pradžioje Juozui Tysliavai minėjimą - akademiją.

LB Apygardos balius įvyko lapkričio 25 d. Balo Pakšto salėje. Balius, kaip balius, gal jis būtų buvęs daug geresnis ir išpūdingesnis, jeigu būtų parengti bent kiek geresni programos vykdytojai. Rimčiausi ir geriausi pasirodė šį kartą su savo jomoru Al. Baronas.

BENDROJO PABALTIEČIŲ KOMITETO SUSIRINKIMAS

Lapkričio 19 d. Chicagoje, Palmer House, įvyko Bendrojo Pabaltiečių Komiteto Amerikoje (Joint Baltic American Committee) susirinkimas.

ALTą atstovavo L. Šimutis ir dr. P. Grigaitis, Amerikos Latvių Sąjungą: prof. P. P. Lejins ir G. Meierovics, Estų Tautinį Komitetą: J. Kangur ir E. Vallaste. Svečiais buvo estai: A. Kopp ir dr. A. Vobus.

Pirmininkavo L. Šimutis, sekretoriavo - G. Meierovics, Protokolą rašė E. Mikužiūtė.

Išdiskutavus ir apsvarsčius trijų, Sovietų Rusijos okupuotų Baltijos kraštų reikalus ir pasidalinus nuomonėmis, artimiausių darbų plane nutarta:

1. Priimti bendrą Baltijos pavergtų tautų vardų deklaraciją ryšium su stalinizmo pasmerkimu Sovietų Sąjungoje, atkreipti atitinkamų tarptautinių institucijų dėmesį į Stalino įvykdytus kriminalinius nusikaltimus prieš laisvas Pabaltijos valstybes ir reikalauti, kad būtų atitaisyta Stalino padaryta skriauda, grąžinant joms laisvę.

2. Reikalauti, kad Free Europe komiteto transliuojamose radijo programose būtų ir pabaltiečių kalbomis programos.

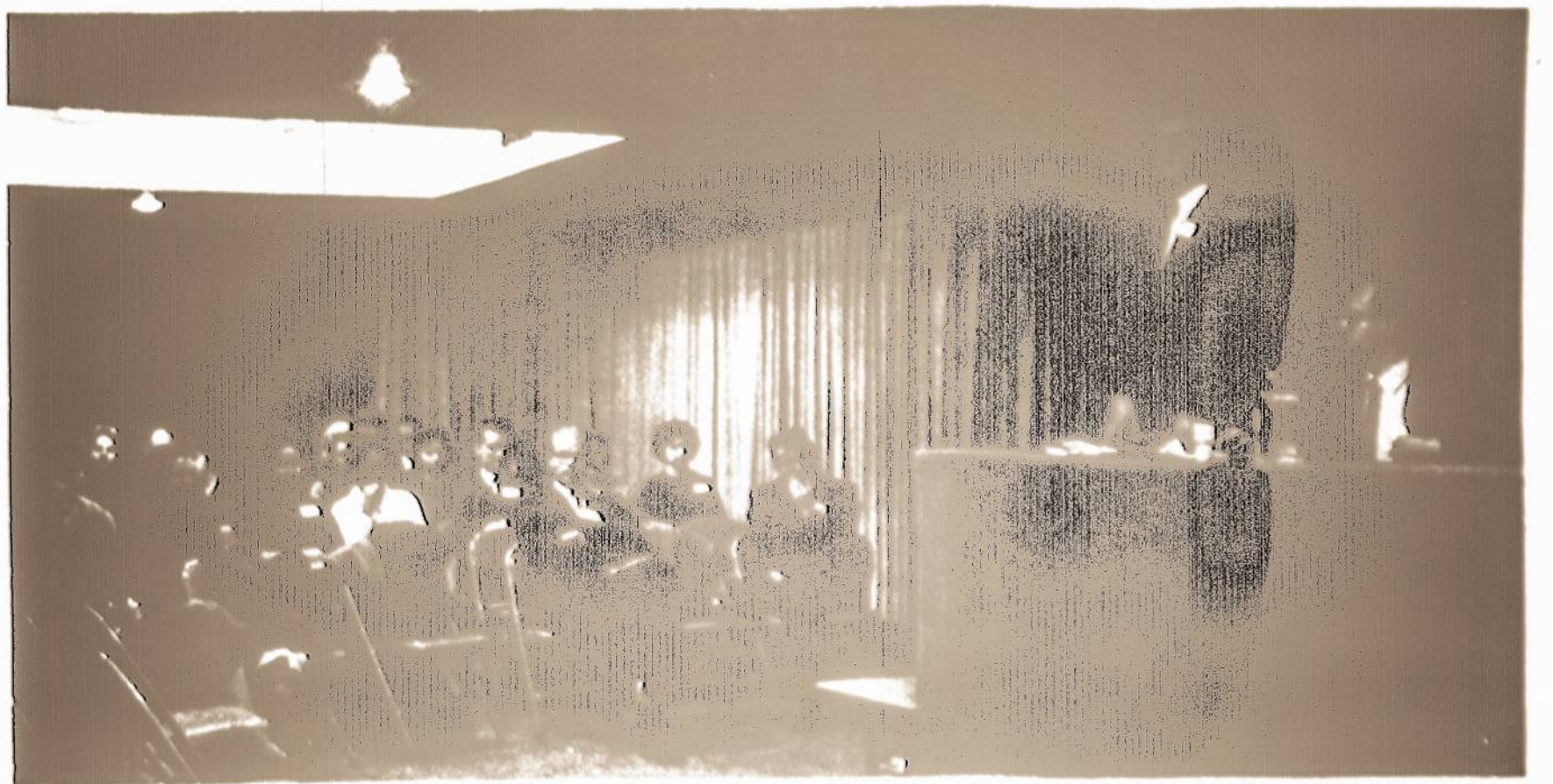
3. Pakartoti visų trijų Pabaltijos pavergtų tautų vardų Sovietų Rusijos vykdomų atominų bombų sprogdinimų pasmerkimą.

4. Ištirti galimybę išleisti bendrą veikalą apie pavergtas estų, latvių ir lietuvių tautas ir studijuoti kitas bendrojo darbo galimybes.

Iki 1962 m. rugpjūčio mėn. prof. P. P. Lejins išrinktas bendrojo komiteto pirmininku, kuriam pavesta Washington, D. C., suorganizuoti ir raštinę.

Posėdžio deklaracijos tekstas spaudoje bus paskelbtas vėliau.

ALT VYKDOMASIS KOMITETAS

Vaidas iš neseniai Chicagoje įvykusio Studentų S-gos suvažiavimo.

Studentų S-gos suvažiavimo dalyviai.

D. Bielskaus nuotraukos

Chicago lietuvių temomis

Donatas Bielskus

LITERATŪRA VAIKAMS. VAIKAI IR GELĖS PAVEIKSLUOSE. NESENTIMENTALUS ŽUVUSIUJŲ PRISIMINIMAS. POLEMIKA PASITELKUS KUNIGĄ IR BOLŠEVIKUS.

Jury komisija perskaitė pluoštą scenos vaidelių, skirtų jaunimo kilnimui, linksminimui ir pramogai, atskyrė vieną rankraštį vardu "Aukso žąsis", nustatė neperšokamą nuotolį nuo jo iki likusiųjų ir keturi prieš vieną nusprendė antrosios premijos neskirti atskirtasis ir išrinktas veikaliukas pasirodė priklausęs Montrealyje gyvenančiai Birutei Pūkelevičiūtei. Jai teko tūkstantis dolerių iš JAV Lietuvių bendruomenės kasos.

Tūkstantinė jaunimo dramoms premijai buvo renkama per paskutines dvi savaites. Bendruomenės biuletenyje buvo spausdinami pareiškimai ir šiaip piliečių sveikinimai savo bendraminčiams ir bičiuliams, Sveikinimų mokestis eidavo jaunimo dramai premijuoti.

Jais buvo galima atsipirkti nuo siuntinėjimo šimtų pavienių kortelių. Mažiausia sveikintojų abiem atvejais davė Chicago. Per metus vienas LB aplinkraštis, centro valdybos iš Clevelando siunčiamas Chicago ir adresuotas LB apygardos pirmininkui Jonui Jasaičiui, arba iš viso neklaidžiodavo tol, kol jo turinys pasendavo. Keistu sutapimu tai būdavo centro raginimas apygardai ieškoti kalėdinių sveikintojų ir iš Chicagoje gyvenančių. Aplinkraščio siuntėjas būdavo CV informacijos vedėjas, o gavėjas kartu

priklausė ir LB Informacijos žinybai, kuri su informacijos vedėju rungėsi dėl valdžios.

Ramią ir saulėtą kasdienybę vaizduoja 50 Vandos Kanytės - Balukienės paveikslų, rodomy pirmoje atskiroje dailininkės parodoje. Modernumo atžvilgiu Balukienė artima Vizgirdai, kurio paroda šiemet vyko tame pačiame Jaunimo Centre. Šios nekonroversinės parodos rengėjas

yra Korpl Gintaras. Atidarymo metu buvo apie 200 svečių. Tame pačiame pastate, tą patį šeštadienį nepilni 400 scenos ir literatūros entuziastų žiūrėjo A. Skėmos "Živilės" antrojo paveikslas. Pastatymas yra skirtas prisiminimui nepersienai žuvusio rašytojo aktorius ir jo draugų bendrakeleivių J. Audėnaitės ir J. Jakš - Tyrio. Vaidinimas parodė, kad Chicagoje yra pakankamai aktorių geram pa-

Nukelta į 9 psl.

Dail. Vandos Kanytės-Balukienės kūrinys.

Tarnauja daugiau, kaip šimtą metų

PASKUTINIŲ NUTARIMŲ IŠMOKAMI DIVIDENDAI **3 3/4** % I. METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3 1/2 % reguliaraus plus 1/4 % specialaus).

3 1/2 % per metus *Reguliarus metų ketvirčio dividendas*

Nuo DEPOZITO-DIENOS Apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Užeikite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų skyriui

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK
A MUTUAL BANK

"...kur jūsų pinigai tarnauja tik JUMSI!"
BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office: 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
Broadway Office: 135 Broadway at Bedford Avenue
Nuo pirm. iki penktadienio 9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v. PResident 3-7000
Nuo antrad. iki penkt. 9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. nuo 9 v. r. - 7 v. v. STagg 2-6676
Member Federal Deposit Insurance Corporation

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7257

MES

Atkelta iš 1 psl. VYTAUTAS ŠIRVYDAS

lupaila, neseniai išleidusiu pasaulinės svarbos hidrologijos veikalą, su prof. M. Biržiška, ar su kitom mūsų žymybėm. Būtų įdomu. Ar ne?

Prie JT akredituota viso 163 neamerikiečių ir kitų kraštų korespondentų, o 15 tebelaukia pripažinimo. Skaičiai vyrauja sovietija (28). Ją seka anglai (21), japonai (18), ir italai (9). Tolima Australija turi 8, Izraelis 7, kanadiečiai ir francūzai po 5, lenkai 2. Lietuvius ligišiol atstovavo S. Narkėliūnaitė.

Bostono universitete 40 lietuvių studentų — kiek jų mūsų spaudoje ir organizacijose?

Kiznis parašė Keleiviui savo taktikos paaiškinimą: Keleivis nedėjo, idėjo Laisvė. Bakšys parašė Laisvė paaiškinimą apie savo kelionę Lietuvon; Laisvė nedėjo, idėjo Keleivis. Mūsų spaudą, matyt, valdo "košernumo" įstatymai.

Darbininko kūrybos priede rašoma, kad literatūros konkursai su premijomis yra "gražios pastangos paremti lietuvių literatūrą", bet jiems galima prikišti "Pasi-raiko, atsiųsti kūrinių menkos vertybės, o premija vis tiek paskiriama." Tokiu būdu, knygų lentynos išskemšamos, o mūsų literatūroje po senovei — spraga.

Automacija jau ne vieną lietuvių darbininką palietė. Cudahy korporacija pastatė Omahoje 5 mil. naują modernią, suautomatintą skerdyklą ir todėl atleidžia 700 darbininkų: 20 lietuvių, jų tarpe 4 mūsų spaudos darbininkus (Dirvos Šarką ir Povilaitį, Naujlenų Navaką ir Cičėną.).

VIENYBĖ, 1886, II, 10

Uzgime tas jaunas rasztelis vardu Wienibe tarpe lietuwninku, tejp kajp uztekejo tykra zwai-gzde, kuri sawo szwiesa kitas perauksztis, ir wysa czesa wajkszczios keliu tejsybes ne-

sziodama ing namus Wienibe ir sutikima.

Su druta szyrdze, ir ne perlauzta wale storawosimes but inpedzejs giaro artojaus, kurys suimdamas zagre in rankas, nesidajro, o storo-wojasi waga ligiai ir tiesiog nuwest.

DEIMANTINIO FONDO RĖMĖJAI

K. Gagas	5.00
Miami, Fla.	
J. Genaitis	5.00
Woodhaven, L. I., N. Y.	
A. Poderis	5.00
Brooklyn, N. Y.	
M. Kregždienė	5.00
Woodhaven, L. I.	
V. Dabrila	2.00
Worcester, Mass.	
P. Ulėnas	1.00
Brooklyn, N. Y.	

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojama.

Š praeities Tavo sūnus...

Szitą panedely atlankė muso drukarne pujkus swetely del abzurėjimo drukanės ir maszinų. Ne mažaj nusydwiwo, kada paregėjo wysas prietajsas.

No pyrmo sausio atejančio meto bus nauje dwiejų centų markė ant gromatų. Bus dyrbta New Yorke fabryke Tiffany and Co. ir bus grazeuse in wysas kokes tiktaj Ameryke randas. Bus melinos, su portretu Washingtono.

Korea ant pussalos korejskos Japonijo ponavoje cholera. Japonijo apsirgo 50 tūkstančių asabų, o numirė 37,000. Ne grejtaj cholera nustos ba labaj toje szalyje swietas ne szwanes.

Vienybė, 1886. gruodžio 8

VIENYBĖ The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y. Telephone: APplegate 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

Vienybė buvo... Vienybė bus!

Atkelta iš 1 psl.

slėjo nutraukti. 1938 m. ište-kėjusi už Juozo Tysliavos ir pasitraukusi iš Vienybės, kurį laiką dirbo kaip poeto Klefo Jurgelionio, tuometinio Tėvynės redaktoriaus, sekretorė.

1940 m., Juozui Tysliavai perėmus redaguoti ir leisti Vienybę, Tysliavienė taip pat grįžo prie laikraščio. Redagavo moterų skyrių, tvarkė administracijos reikalus, buvo laikraščio metrompažu ir baigė linotipininkės kursus.

Muzikos traukiama, 1950 m. isijungė į WCB koncertų agentūrą, Vienybei talkindama atliekamu laiku.

Kaip savaranki koncertų organizatorė New Yorke ir Philadelphiaje, ji surengė Čiurlionio ansamblio koncertus, New Yorke Carnegie Hall pristatė visą eilę lietuvių muzikų, jų tarpe Dainavos ansamblių ir solistą Algirdą Brazį, kuris vėliau jos pastangomis pateko į Metropolitan Operą. 1952 m. surengė pirmąjį Pabaltijo valstybių kompozitorių simfoninį koncertą, kuris buvo plačiai recenzuotas New Yorke spaudoje.

Kaip Manhattan Opera Guild direktorė ji pastatė eilę operų New Yorke salėse. 1954 m., komp. Don Gillis kviečiama pradėjo dirbti kaip administratorė ir raštinės vedėja buv. Toscanini orkestro, Symphony of the Air. Šios tarnybos metu turėjo progos bendradarbiauti su žymiausiais pasauliniais muzikais, jų tarpe, dirigentais - E. Solomon, H. Hanson, Walter Hendl, Thor Johnson, Warner Janssen, L. Stokowski, Duke Ellington, A. Fiedler, P. Adler, Beecham, Cantelli, Bernstein ir kt., o taip pat su solistais Kirsten Flagstad, Renata Tebaldi, Bjoerling, Sanroma, Gillels ir kt. Darbuodama Symphony of the Air, ji padėjo organizuoti orkestro "Good will" kelionę į Tolumosius Rytus. Tas gastroles globojo Japonijos Mainichi laikraščio tinklas ir Amerikos Valst. Dept. talkinanti agentūra ANTA.

1956 m. jos vyrui susirgus ir atsigulus į ligoninę operacijai, Tysliavienė pasitraukė iš Symphony of the Air. Muzikos sritį nebuvo jau lemta jai sugrįžti, nors buvo kviečiama tokių grupių, kaip Little Symphony Society, Amerikos Muzikų Federacijos (New Yorke Local 802), Columbia ir kitų agentūrų. Tuo metu, mirus Vienybės linotipininkui Juozui Petrikai, Tysliavienė pradėjo domėtis ofsetinės spaudos technika ir baigė atitinkamus kursus.

Nuo to laiko atsidėjo Vienybei, kaip jos techniskasis redaktorius, dažnai laikraštį ir redaguodama, kai Juozui Tysliavai tekdavo išvykti į kolonijas Vienybės reikalais. Dabar, šalia redaktorės darbo, jai su sūnum Juozu tenka ir leidėjo našta.

Vytautas Širvydas, Vienybės redaktorius

Vytautas Širvydas, kurio rašiniai žavisi senosios kartos Amerikos lietuviai ir kurį jau spėjo pamilti ir naujieji ateiviai, yra senas vienybietis ne amžiumi, bet savo dalyvavimu Vienybės darbe. Ir tai ne tik todėl, kad Vienybę redagavo ir jos reikalais nenuilstamai sielojosi jo tėvas Juozas O. Širvydas. Vytautas Širvydas, pirma talkindamas tėvui, o paskui jau ir pats iš širdies tapo jos nuoširdus bičiulis, vėliau redaktorius, bendradarbis, o dabar vėl redaktorius.

Vytautas Širvydas yra gimęs netoli Obelių, vietoje, kuri buvo Latvijoje tuo metu, kai rusų caro valdžios tenai buvo ištremtas jo tėvas Juozas O. Širvydas. Pirmą sykį Amerikos krantus įsai pasiekė penkerių metų amžiaus būdamas 1903 m., paskui vėl sugrįžo į Lietuvą ir tenai pradėjęs mokslus. Į Pas. karo

metu grįžo į Ameriką. Lietuvoje įsai dar yra išbuvęs devynis mėnesius 1920 m.

Vėliau po to Širvydas visą laiką praleido Amerikoje, studijavo Valparaiso universitete, mokėsi New Yorke. Tačiau nenuėjo duonos pelnytis toje srityje, kurioje studijavo, nes nuo 1929 m. įsai gavo valdišką darbą ir ligi šiolei tebedirba kaip JAV imigracijos inspektorius, bet visą savo laisvalaikį skiria lietuviškai spaudai.

Širvydas rašo įvairiausiomis lietuvių dominančiomis temomis, tačiau Lietuvos istorija yra jo "arkliukas".

Įsai yra spaudai parengęs ir suredagavęs eilę leidinių. Jų tarpe yra knyga apie jo tėvą Juozą O. Širvydą, vėliau sekė jo suredaguoti Broniaus Balučio atsiminimai ir Vinco Ambrozevičiaus autobiografiją, kuriuos yra išleidęs Juozas J. Bachunas.

Juozas N. Tysliava, leidėjas, foto-redaktorius

Juozas Natangas Tysliava (Tysliava, Jr.), jau kelinti metai dirba kaip Vienybės foto - redaktorius. Jam darbo pagausėjo laikraščio perėjus į ofsetinę spaudą, kurioje nuotraukos sudaro vieną pagrindinių dalių.

Gimęs Philadelphiaje, Pa., ir tėvams perėmus Vienybės leidimą, Juozukas nuo 5 metų amžiaus lankė Tarrytown Military School. Baigęs šią pradžios mokyklą, mokslą tęsė Eastern District High School Brooklynne, o Vienybei talkino, kaip ekspeditorius. Šiuo metu jis City College studijuoja inžineriją ir visą nuo mokslo atliekamą laiką skiria Vienybei.

Dabar su motina jam tenka ir Vienybės leidėjo pareigos.

* Stalino vardu pavadintos gatvės Kijeve, Minske, Vilniuje, Taline ir kitose tarybinių respublikų sostinėse pakeičiamos naujais vardais. Iškabos su Stalino vardu visur jau nuimtos.

Dr. I. W. Schmidt nuotrauka

Kairėje: Komp. Don Gillis ir V. Tysliavienė tarnybos metu Symphony of the Air.

VIENYBĖ, 1961 m. gruodžio 8 d.

NUOSIRDUMAS AR TIKTAI FORMALUMAS?

TĘSIAME LIETUVIŠKOM TEMOM DISKUSIJAS, KURIOS PASTARUOJU METU DĖ SUBIBŪRUSIOS MEDŽIAGOS BUVO NUTRAUKTOS

S. Meskelis

(Autorius kalba apie tipiską amerikonišką mieščjonizmą, apie tai, kaip krašte iškilusi pramonė ir biznieriui nustato, ką reikia valgyti ir t.t.)

Šie neatsakingi Amerikos gyvenimo valruotojai kiekvienai visuomenės grupei ką nors pajieško pagal jo poreikius: kieno skonis dar nenugrimzdęs viešpataujančiame vulgariume, tiem atvežama kas nors iš Europos. Kultūros srity tatau ypač akivaizdu, pažvelgus į vienintelės visame krašte pastoviai veikiančios Metropolitan operos "žvaigždyną", taipgi į simfoninių orkestrų dirigentus bei šiaip klasikinės muzikos interpretatorius.

Tas amerikiečių vienas kitam telefonu pasakomas "hello", kuriuo žayisi G-nė ir kuris reiškias "fellowš-kumą" — daugiausia formalumo mostas ar biznio reikalas. Čia ne mada netgi savito turinio atvirutes vienas kitam rašyti — jos būna biznieriiaus iš anksto padiktuotu tekstu: daktaras savo pacientui, verslininkas savo klientui, "bosas" savo darbininkui ir atvirkščiai. Šitame paviršutiniškame, sakomame su vienoda intonacija, "hello" labai sunku įžiūrėti kokį patriotizmą, prisirišimą prie žmogaus ar apskritai krikščionišką meilę. Ne vienam mūsų teko tuo įsitikinti.

Aš savo darbovietėj kasdien gridžiu tą "hello", kartais net su išraityta priegaide, bet visada matau, kaip vienas kitą este suėstų daugiausia dėl darbo, dėl geresnio darbo, dėl palankumo "bosui"; vienas kitą prižiūrėtojai neteisingai skundžia, stebiu, kaip vienas prieš kitą veikia už nugaros.

Jų tarpusavio santykius ir vadinamą "way of life" nustato ne meilė vienas kitam ar geri santykiai šeimose, ne tikėjimas, auklėtojai ar kultūrinė įtaka, netgi ne humaniškumas ar patriotizmas, bet komercializmas. Biznieriūs primena, kada ateina Kalėdos, motinos diena kada laikas sveikinti: turi būti išpirktos dovanos, gatavo turinio pasveikinimo kortelės — matyt, amerikiečio širdyje neatsiranda savito žodžio.

Kasmet per langą matau: atėjus motinos dienai, vaikai jai atveža peletonių ar tulpių. Vieni kitiems pasako nuvalkiotus žodžius. Tuo tarpu

ta motina gali būti ligota, nepajėgi apsitvarkyti, reikalinga pagalbos. Bet ji paliekama televizijos globai iki kito karto, kai, biznieriui užaliarmavus, vėl reikės pas ją važiuoti su gėlėmis.

Tas pats su tėvų dienomis, su gimtadieniais. Kai duktė ar sūnus tuokiasi, nors namas būtų pusiau tuščias, jaunieji kuo greičiausiai bėga iš tėvų namų. Daug lietuvių moterų, atėvių ir čiagimū, sulaukusiu pensinio amžiaus arba jį viršiję, — sunkiai dirba už namų — tik tam, kad savo anūkams nuolat galėtų nupirkti dovanų, nes tik tokiu būdu galės juos prilaikyti prie savęs — nors kol dar maži.

LIETUVIS IR AMERIKIETĖS

Mūsų kalboje yra daugybė maloninių ar mažybinų žodžių motinai ar tėvui. Čia gi

vartojami tėvus nuvertiną "my old lady" arba, tėvui talkant, "my old man" (taip dabar paaugliu dažniausiai vadinami tėvai, nors šie dar neturėtų nė 30 metų amžiaus!).

Jei savųjų tarpe yra štoks atšalimas, kokia gali būti savitarpio meilė tarp šiaip pašalinių žmonių? Būdingi "meilės" žmogui įrodymai yra dabar pagarsėję slėptuvių savininkų grasinimai šaudyti be atodailos savo tautiečius, kurie atominio pavojaus metu atbėgtų pas juos gelbėtis.

Tiesa, lietuvis yra prisirišęs prie savo žemės ir gamtos, kaip sako Gailiūnienė, bet jo ir meilė žmonėms yra didesnė už amerikiečio.

1) lietuvis yra svetingas nuo amžių. Tą sako net priešų kronikos ir praėjusio karo vokiečių belaisviai ir civiliai — atklydėliai iš Rytprūsių,

maisto jieskodami Lietuvoje; 2) lietuvių geraširdiškumas ir artimo meilė yra giliau suprasistos katalikybės pasėka. Tuo tarpu amerikiečių daugumas yra labai sudėtingi ir tikybos ir tautos bei rasės atžvilgiais.

3) Lietuvių savitarpio pagalbos, bendro darbo sudėtinės — talkos (ne už pinigus!) žinomos nuo senovės: rugiapjūtės, linaminės, bendri vakarėjimai, kunigo laukimas pas ligonį, giedojimas per šermentis, visokeriopa kaimynų ir pažįstamų pagalba kitais atvejais; savaites trunkančios vestuvės. Ar atsiras Lietuvoj ūkininkas, pas kurį nenakvotų ir nebūtų pavalgydintas ar sušelpas pavargėlis, elgeta, pakeleivis, žydas, čigonas? Ir niekas nereikalaavo užmokeščio — tik už ačiū!

Ar tai ne patriotizmas žmonių atžvilgiu?

Čia dar dera priminti nuotykėlį, kuri pasakojo velionis dr. B. Dirmeikis per Margučio radiją. Lietuvį lyjant, jis buvo išprašytas iš pastogės, kur buvo užėjęs palaukti autobuso. Pamėgink čia įeiti pas ūkininką paklydęs ar sušalęs — rizikuoji, kad gali būti peršautas! Čia kiekvienas žiūri į kitą su nepasitikėjimu. Tiesa, čio radiją. Lietuvį lyjant, jis buvo išprašytas iš pastogės, kur buvo užėjęs palaukti autobuso. Pamėgink čia įeiti pas ūkininką paklydęs ar sušalęs — rizikuoji, kad gali būti peršautas! Čia kiekvienas žiūri į kitą su nepasitikėjimu. Tiesa, yra prie kelių hoteliai, moteliai ir restoranai, kur tau šypsosis ir "hello" sakys, bet už pinigus.

Bus daugiau

Dalis publikos neseniai įvykusiose VLIKo posėdžiuose New Yorke.

J. N. Tysliavos nuotrauka

Kada ir kur ikurta vargonininkų sąjunga

SIŪLO IŠLEISTI JUOZO TYSLIAVOS RAŠTUS

Vienybės 43 nr. M. Šimkus klausia: "Kada Lietuvos vargonininkų sąjunga įkurta ir kur: Baltimorėje ar Chicagoje?". Mat, 1926 m. Vienybės Metraštyje rado, jog sąjunga įkurta 1911 m. gegužės 31 d. Baltimorėje, o Lietuvos Enciklopedijos I t. 148 psl. pažymėta, jog sąjunga įkurta Chicagoje.

Šia proga susipažinkime, kaip ten iš tikrųjų yra buvę.

Seniau įvairios lietuvių organizacijos neretai pradėdavo savo veiklą drauge su lenkais. Panašiai ir lietuviai vargonininkai. Daugiausia jų buvo susipietę Chicagoj ir 1907 m. (gali būti, metais anksčiau) A. Pocius, Vl. Daukša, B. Janušauskas, L. Mantas, vėliau Ks. Strumskis ir Stasevičius su lenkais organizavo bendrą "Polsko — Litewski Związek Organistów". 1908 m., įšventinant pirmąjį lenkų vyskupą Chica-

goj, tas vargonininkų sąryšio būrys giedojo J. Naujalo šv. Kazimiero mišias (dirigavo lenkas Malek). Giedoti nepasisekė. Lenkai, neišmokę šis partijų, visa sugadino. Šis pirmasis su lenkais pasirodymas lietuviams numušė ūpą. Buvo sumanymas atsiskirti, bet mūsiškiuose pasigirdo nuomonių, girdi, ką mes vieni nuveiksime, ir taip neišdrįso.

Tais pat metais šv. Jurgio lietuvių bažnyčioj įvyko šio sąryšio vargonininkų seimas. Per mišias kun. Kolesinskas sakė pamokslą lenkų kalba. Tuo įvykiu kai kurie pasijuto ižeisti, ir rimtai pradėta ruošti susiorganizuoti vien lietuviams. Nors atsirado ir ballių, bet Ks. Strumskio žodžiai visus galutinai įtikino. Jis pareiškė: "Kuriems balams mums su jais būti, kuomet jie mums gadina". Juo labiau, kad visi vyrai bu-

vo balsingi, gerokai muzikoje prasilavinę.

Galutinai lietuvių nuotaiką ir pasitikėjimą savimi nulėmė šis įvykis. Tų pat metų pavasarį, prieš išvykdamas Europon, M. Petrauskas pakvietė minėtus vyrus savo koncerte kvartetu sudainuoti jo "Gegutė kukavo" (parengė ir vadovavo A. Pocius). Dainuoti pavyko, ir po to nutarta galutinai nutraukti ryšį su lenkais. Pastarieji, suodę, rašė laiškus, kvietė į bendrą veiklą...

Ir taip lietuviai suorganizavo Chicagojos lietuvių vargonininkų kuopą. Pradžioje rinkdavosi pagal reikalą, nebuvo protokolų. Vėliau bendrovosi kas mėnuo, rašė protokolus (ši kuopa tebeveikia ir dabar, bet retai kada susirenka). Pati kuopa ir kai kurie jos pavieniai nariai spaudoj ir laiškais pradėjo kelti reikalą organizuoti JAV lietu-

vių vargonininkų centrinę sąjungą. Entuziastai buvo Katalikė paskelbė, jog 1911 m. gegužės 31 d. Baltimorėje šaukiamas pirmasis viešas vargonininkų susirinkimas. Suvažlavo 7 asmenys: J. Stulgaitis, Ks. Strumskis, J. Steponavičius, J. Hodelis, P. Grajauskas, J. Čižauskas ir A. Gudaitis. Aptarus reikalus, nutarta laikyti sąjungą įsteigtą ir išrinkta valdyba: Ks. Strumskis — pirm., A. Gudaitis — sek., A. Radzevičius — išd., J. Hodelis — knyglininkas.

Tuo būdu, po užuomazgos Chicagoj, vargonininkų sąjunga galutinai įsteigta 1911 m. gegužės 31 d. Baltimorėj. Kitiems metais sąjunga mini 50 m. sukaktį ir rengia Mažąją dainų šventę iš Chicagojos chorų. Diriguos Br. Budriūnas. Centro valdyba yra nutarusi išleisti ir sąjungos veiklos istoriją.

J. Ž.

Juozas Tysliava buvo didelis poetas ir žurnalistas. Jo vedamieji DABAR — tikras savaitraščio pasididžiavimas. Ties vedamieji buvo išskirtinai įdomūs, pilni švitraus mintijimo, literatūrinio žvilgesio.

Siūlau išleisti Juozo Tysliavos raštus atskirais tomiais: poeziją, literatūrą, publicistiką.

Didelė našta, slėgianti lietuvių redaktorius už tėvynės ribų, kirsite kerta vieną mūsų periodikos šulą po kito... Jų pasekėjams lieka sunki uždovtis. Su viltimi žiūrime į Vienybėje likusius artimuosius. 75 m. sukaktį atšventęs seniausias lietuvių laikraštis yra visokeriopa remtinas. Tai ne vienos pakraipos, ne vienos grupės pareiga, bet visų geros valios lietuvių.

ALGIRDAS GUSTAITIS

JO PAMINKLAI

F. BOČIŪNAS

Neseniai mus sukrėtė Juozo Tysliavos netekimas. Amerikos lietuvių periodinėje spaudoje, be mažų išimčių, buvo trumpai pažymėta, kad mirė "Vienybės" redaktorius, leidėjas, lietuvių rašytojų Amerikoje pirmininkas, poetas, išleidęs tarp 1922 ir 1935 metų šešias poezijos knygas. Spaudos santūrumas – vertas susimastymo.

Lietuvių tautai, iki paskutinės valandos, Tysliava skyrė savo jėgas. Tos pastangos, matant tautos tragizmą, jautriai poeto širdžiai buvo perdidelės. Tysliava mirė.

Nuo ankstyvos jaunystės, turiningas Tysliavos gyvenimas buvo susietas su jį davusia tauta. Beūsis jaunuolis – jau Lietuvos laisvės kovų dalyvis – savanoris. Labai jaunas pradėjo rašyti eiles. Žaliųjų kaimų atsigau-nantis kraštas, neramiam poetui atrodė daug ko esąs reikalingas. Skamba "Keturi Vė-jai" vardo sąjūdžio gretose, tuomet tiek li-teratūrinio triukšmo sukėlusiam, matome ir Tysliavą. Kiek vėliau, jis keliauja po Europą. "Lietuvos Aido" korespondentas Paryžiuje, spaudos atstovas prie Tautų Sąjungos. 1932 m. atvyksta į Ameriką. Tampa laikraščio "Vienybės" redaktorium, o vėliau ir leidėju.

Per 29-rius su "Vienybe" darbo metus, Tysliava pilnai suprato ir pažino čia gyve-nančių lietuvių būklę, jų tautinio atsparumo silpnėjimą, ir viso to priežastis. Savo laik-raštyje, lankydamas kolonijas, minias jaudi-nančiose kalbose, visur ir visada kvietė lai-kytis, nenutautėti. Raudoniesiems užplūdus Lietuvą, Tysliava ne vienam čia lietuviui at-darė akis.

Taip ilgai užtrukęs tarpe svetimųjų, poe-tas gyveno regėjimu savo namų. Kaip jis pats sakė: Mano namas – girių ošią plotai, ryto saulė – taurė sklidina, pievų akys, žalios ašarotos... ir kaip gulgė, vasaros daina...

Šiandiena, nežinios apimti, neretai pasi-duodame nuomonėms, kurios, kitam stoviui esant, netilptų į mūsų galvas. Nežabojami partiniai arkliukai tempia tautos laisvinimo ratus į visas puses. Tikėjimės, istorija bus teisinga, tiems kurie vienijamą visuomenę traukia į savo klemus. Tai bus dėmė prie tos senosios istorijos, iš kurios stiprybę semia-mės, apie kurią Tysliava kartojęs: Jei sveti-mųjų rašyta mūsų istorija tokia graži, kokia ji puiki būtų, jei mes patys ją būtume rašę!

Todėl Tysliavos plunksna buvo ten, kur bu-vo gelbstima kas galima. Tik drąsūs pareigų nebijo! Tai buvo jo, Suvalkijos sūnaus parei-ga, tebesitęsianti dar nuo ankstesnio laiko, nei ano, kada su kitais nešant neštuvuose, iš kovos lauko mirtinai suželstą savanorį, anas prašė jų neišsigąsti – padainuoti jam "Nu-šovė tėvelis pelėdą".

Lapams jau gelstant, mačiau Tysliavą pa-skutinį kartą. Visa kuom jis rūpinosi. Išba-lusiam veide, akys matėsi drungnos, pavar-gusios. Ak, ir jis buvo nenuorama savo žo-džiu, tame programų ir barnių tvanel! Mylė-jo Lietuvą, tokią paprastą...gerai pažino kai-mo stiprybę, stebėjosi Vinco Kudirkos didy-be, rašė eiles...verkdamas kalbėdamas apie savo žemę...

Ir ta, ramybės neturėjusi širdis neišlai-kė...

Gedimino pils Vilniuje.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Vilniaus Katedra

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Netikėtai ir staiga išsiskyrus iš gyvųjų tarpo mūsų uoliam Lietuvos patriotui, laikraštiniui, poetui, rašytojui, lietuviybės platintojui,

A. A. JUOZUI TYSLIAVAI,

didelio liudėsio valandoje, reiškia giliausią, užuojautą likusiai vėlionio žmonai Valerijai, jo sūnui Juozui ir giminėms,

ADVOKATAS JONAS BAGDZIŪNAS BORDEN
IR JO ŽMONA ELENA

Dviejų lietuvių nuotykių Šiaurės Karelijoje

V. KAMINSKO piešiniai

JUOZAS POŽERA

Keletą sekundžių stovėjome sustirę, varvantys, nekrusteldami. Kiekvienas nežymiausias judesys priversdavo krūpčioti. Šlapi, ankstyvo rytmečio šaltyje sukauleję rūbai tarsi karšta geležimi svilino kūną.

Kuo greičiau laužą! pirmasis atsipeikėjo Vasilis.

O kur gausi ugnies? su apmaudžia šypsenele paklausė Vacys ir pridūrė: Gal medį medin trinsime?

Ir mano, ir Vasilio veidai ištyso. Vacys buvo teisus. Visų kišene-se degtukai buvo permirkę, dėžutės išsileidę, sukūžę, o galvutės virto beverte koše, kuri vos paliesta byrėjo žemėn.

Rinkit malkas... Beržo tošies prakuroms priplėskite, po kurno laiko prabilo Vasilis ir paskubomis, drebančiais ir nepaklusniais pirštais išplėšė iš šovinyno šovinį. Kalendamas dantimis, jis

karštligiškai išlupo iš šovinio popierinį dangtelį, išpylė žemėn šra-tus, išvilko kamščius, palikdamas tūtelėje tik paraką. Paskui nu-traukė nuo galvos savo kepurę, dantimis praplėšė, kaste iškando ga-balą pamušalo ir iš po jo ištraukė gniužulą sausos vatos. Sugrūdo, su-kimšo ją į šovinio tūtelę, įleido šovinį šautuvo lizdan ir kritiškai žvilgtelėjo į didoką krūvą šakų, kurias mudu su Vaciu tempėme iš visų pusių. Atidėjęs šautuvą šalin, Vasilis pasilenkęs pasiekė gabalą beržo tošies ir nagais nuplėšė viršutinį jos sluoksnį, plone-lytį it rūkomasis popierius. Ištraukęs iš kuprinės kirvį, dviem šuo-liais prišoko prie liemeningos, sakais aptekėjusios pušies, ir tuoj į visas puses ėmė lakstyti skiedros. Mes kruopščiai jas rinkome iš sniego, nupūsdavome, nuvalydavome. Kiekvienas judesys dabar su-keldavo nežmonišką skausmą. Rodėsi, jog kūną būtų apipančioję, apraizgę spygliuota vėla, kuri negailestingai draskė kojas, rankas, nugarą, pilvą... Vasilis nusimetė vatinuką ir, nutaikęs į jį šautuvo tūtą, iššovė. Ant vatinuko iškrito smilkstantis, rusenantis vatos gu-mulėlis. Išmoningasis mūsų Vasilis parpuolė ant kelių, susigūžė ir ėmė pūsti vatą, iš visų pusių apkaišęs ją plonelytėmis beržo žieve-lėmis. Štai šoktelėjo liepsnos liežuvelis, lyžtelėjo beržo žieveles kra-štą, bet nespėjo įkasti ir tuoj užduso. O Vasilis vis pūtė. Pūtė atsar-giai, tarsi apskaičiuodamas ir pasverdamas kiekvieną savo atodūsi. Mudu su Vaciu sulaukę kvapą sekėme šią nebylią, atkaklią ko-vą, nuo kurios baigties priklausė labai ir labai daug... Štai ir vėl vata išspaudė nedrąsiai, besiblaškančią liepsnelę... Lyžt... Lyžt... Pajuodo, susisuko beržo žievele ir... užsiplieskė. Antra, trečia, vi-sa sauja...

Po kelių minučių jau linksmai spragsėjo smalingos pušies skiedros, skleisdamos aštru šakų kvapą. Laužo liepsna vis augo.

Sielos atvaizdas rankraštyje

LIŪDIME...

Kiekvienas žmogus yra pastebėjęs, kad rankraštis keičiasi pagal nuotaiką. Susineravus, rašysena kitokia negu geroje nuotaikoje. Gavęs laišką, jau iš adreso gali spėti, kieno jis rašytas. Kiekvienas turi savo rašyseną, ir nebūna atsitiktimo, kad dviejų žmonių rankraščiai būtų vienodi. Kaip nėra veldo, kuris būtų vienas kitam panašus, taip ir rankraštis. Kiekvienas rankraštis turi savo išraišką, kiekvienas asmuo turi savo rašyseną. Faktas, kad dar nebuvo asmens, kuris būtų nugūnčijęs savo parašo. Rankraštis, kaip ir kūno formos, yra žmogaus atpažinimo dalis.

Ar galima tvirtinti, kad kiekvienas rankraštis yra vienkartinis? Norėdami jį tai atsakyti, turime arčiau susipažinti kaip rankraštis gaminamas, kokiu būdu rašantysis pasireiškia. Rankraštis gaunamas rašančiojo įrankio judesiu. Nežiūrint kokios įtakos daro plunksna, popierius, rašymo judesys vykdomas gyvuju kūnu. Kaip kiekviena organinė būtybė yra vienkartinė, taip ir kiekvienas gyvenimasis judesys. Tų pačių raidžių nerušo visiškai tuo pat lygiu būdu, bet kiekvienas rašymo kartojimas turi panašumo, jaučiamas vidinis sąryšys, kuris perduoda tuos rašybos pergyvenimus.

Rašymo veiksmas, kaip ir kiekvienas kitas judesys, savo atlikimo būdu rodo žmogaus psichinę padėtį. Raštas yra sudaktintas judesys, kurio metu vyksta fiksavimas. Tam vykime rašantysis turi savo rašymo kryptį, pasvirimo kampą, jungimo būdą, rašto dydį bei formą, įspaudimus ir atleidimus, pagražinimo priemones, suprastinimo būdus, taškų bei brūkšnių žymėjimą, užbaigiamųjų uodegučių užsikimimą ir kt. Tie įvairūs reiškiniai leidžia spręsti apie rašančiojo santykius su visuomene, jo nuotaikas, dinamiką ir spartą, vaizduotą ir grožio pamėgimą, galvavimo būdą ir nuoseklumą, o taip pat ir apie kitas psichines savybes.

Praktiniai tyrimai patvirtina, jog tam tikros rašo savybės išreiškia ir tam tikras būdo savybes. Pagal tris pagrindinius rašymo reiškinis: judesį, erdvę ir formą, rašantysis atskleidžia savo asmenybę. Žinovas, vertindamas

rankraštį, žiūri į judesį išreiškiančius ženklus, stebi, kaip užpildyta popieriaus lapo erdvė, žvelgia į rašto formą. Mokslas, kuris psichologiškai įvertina rankraštį ir atidengia rašančiojo asmenybę, vadinamas grafologija, o rankraščio aiškintojas yra grafologas.

Ar rašyta lėtai, ar greitai, gali pažinti ir negrafologas. Negrėitas raštas rodo, kad rašantysis tik retkarčiais ima plunksną į ranką. Tokia rašysena aiški, bet nemikli. Kuomet dažnai rašantysis savo mintis dėsto popieriuje, toks rašo mikliai, o kartais, labai skubėdamas, ir neaiškiai. Menkas išsilavinimas rašyme rodo, kad toks asmuo mažai užsiima rašymu ir jį galima priskirti fizinio darbo profesijai. Iš greitai rašyto mokslininko, politikos, redaktoriaus ir pn. rašto galima spręsti, jog rašantysis kartu yra ir greitas galvotojas. Jei lėtai rašytame rankraštyje gausu nereikalingų brūkšnių arba pagražinimo žymių, toks rašantysis mėgsta įsivaizduoti, nori pasirodyti inteligentiškesniu, negu jis iš tikrųjų yra.

Visuotinė aiškaus rankraščio autorių galima priskirti prie tų, kurie rimti, protingi ir tvarkingi. Priešingai, nerūpestingai rašytas ir sunkiai išskaitomas rankraštis reiškia netvarkingumą, apslėidimą ir painumą galvoje. Rankraštis su stipriais išpaudimais reiškia energiją. Jei plonų rašysenoj įspaudimai netikėtai pasirodo, reiškia užsispyrimą, arba piktumą, ypatinai jei dar raidės per daug pasvirę į dešinę pusę.

Rašysenos didumas taip pat reikšmingas charakterį apsprendžiant. Energingi ir toliau numatą gabūs organizuoti asmenys dažniausiai rašo stambiomis raidėmis. Jei rašysena per daug išplėta ir šiaip be jokių svarbesnių žymių, tai turime reikalo susididžiojančiu asmeniu, kuris mėgsta daugiau pinigų išleisti, negu įstengia uždirbti. Pasipūtėliai ir tuščiagalviai dažniausiai rašo stambiomis ir nevienodomis raidėmis.

Smulkia rašysena pasižymi mokslininkai ir kritikai. Savo galvoseną jie sukaupta iki galimumo, kai nori patikrinti kokią nors teoriją, rasti nau-

ją sprendimą. Tokia rašysena smulki, koncentruota, o ir smaila, kai pasireiškia pikta kritika. Smulkiai, be pasididžiojimo žymių rašo daugis iš paprastų ir pasitenkinusių žmonių. Smulkus, suglaustas rankraštis dažniausiai yra taupiųjų žmonių, — žmonių — kaip jie, rašydami, popierių taupo, taip jie elgiasi ir gyvenime. Norint teisingo sprendimo, reikia žiūrėti ne vienos, bet daugio rašysenos išraiškos žymių, kurios patvirtintų tą patį.

Jau iš šių menkų nurodymų, skaitytojas gali matyti, kad rankraštyje tikrai pasireiškia žmogaus asmenybė arba charakteris.

Charakteriologas M. A.

K. Pažemėnas ir A. Skirius, Kalifornijos Lietuvių Dienų leidėjas, VLIKo posėdyje New Yorke. Lankydamasis Brooklyne, A. Skirius buvo užėjęs ir į Vienybę.

Poetas Juozas Mikuckis gyv. Baltimorėje, artimas Juozo Tysliavos draugas; šiomis dienomis lankėsi New Yorke ir aplankė Vienybę, išreikšdamas asmeniškai savo gilią užuojautą Valei Tysliavienei ir sūnui.

Gerbiamoji ponja Tysliavienė:

Mus visus giliai sujaudino žinia apie taip staigią ir netikėtą A. A. Juozo mirtį, atėmusią seniausiam laisvojo pasaulio lietuvių laikraščiui jo "spiritus movens", ne tik redaktorių ir leidėjų, bet ir sielą. Noriu Tamstą patikinti, kad nuostolį jauti ne tik Tamsta, bet ir visi lietuviai, kuriems A. A. Juozo poezija ir taipogi jo nenuilstamas darbas Vienybėje neišdildomai liks atmintyje.

Ta proga prašau Tamstos, gerbiamoji ponja, neatsisakyti priimti mūsų kuklią auką "Vienybės" reikalams, kurią mes leidžiame sau pasiūsti Tamstai, vietoje valnko ir skelbimo spaudoje, su prašymu ją panaudoti Vienybės reikalams, kaip atrodys geriau ir tinkamiau.

Prilimite, gerbiamoji ponja, mano gilios užuojautos ir tikros pagarbos pareiškimą.
J. A. STIKLORIUS
Pirminkininkas

Mano ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vardu priimkite gilios užuojautos pareiškimą, mirus Amžinos Atminties Juozui Tysliavai.

Sekmadienį Lapkričio 12-ą dieną, skyriaus visą, mano vėdoma Liet. Radio programą Pittsburghe, pagerbimui ir prisiminimui Garbingos atminties poeto, visuomenininko ir Redaktoriaus, mėlojo JUOZO....

P. P. D.

D. Gerb. Ponja,

buvau sukrestas pranešimo apie staigią Jūsų vyro ir ilgamečio Vienybės redaktoriaus Juozo Tysliavos mirtį. Tiesiog neįtikėtina, kad skaitydamas paskutinį Vienybės ten radau paskutinius Jo žodžius.

As gerai žinau, kokį skausmą ir nuostolį atnešė ši netikėta mirtis ne tik Jūsų šeimai, Vienybei, mūsų žurnalistų būriui, bet ir visam lietuvių kultūriniam ir visuomeniniam gyvenimui.

Todėl liudėdamas kartu su Jumis, prašau, gerb. Ponja, priimti mano nuoširdžiausią užuojautą ir pagarbos pareiškimą veliontes darbams ir atminimui.

Jus gerbiąs

HENRIKAS ŽEMELIS

Didžiai Gerbiama Ponja,

Savo jaunystės poezijos kūrinijje, Radijo Poemoje, Juozas Tysliava įrašė tokį posmą:

Jeigu aš kada numirsiu,
Tai prašau
Ant mano kapo
Pastatyt dinamo,
Kad galėčiau
Būsimųjų šimtmečių lakūnams
Palinkėti gero galo...

Jis prašė pastatyti dinamą, bet iš tikrųjų per savo kūrybinį gyvenimą pats pasistatė nenuilstamą dinamą pavidale literatūrinės kūrybos, kuri liks mus lydės ir linkės lietuvių tautai "gero galo", t. y., savo gražiausių ir didžiausių siekimų įkūnijimo ateinančiuose amžiuose.

Juozas Tysliava per visą savo gyvenimą žygiavo pirmose eilėse tų, kuriems lietuvių tautos laisvė, jos klestėjimas ir didybė yra aukščiausias įstatymas.

Mano žmona ir aš reiškiamė, Brangi Ponja, Tamstai ir Tamstos sūnui giliausią užuojautą.

VYT. ALANTAS

Liudėsiu ir skausmo valandose netekus staiga Jums brangaus vyro Juozo, giliu lietuvių visuomenei netekus nenuilstamam lietuviybės puoselėto ir kultūrininko — rašytojo, prašau priimti mūsų giliausią ir nuoširdžiausią užuojautą Jums asmeniškai, sūnui ir visiems artimiesiems.

Drauge su Jumis liudėdami ir išgyvendami šią skaudžią nelaimę.

Jūsų

ONA ir JONAS
TALALAI

Dėl Jūsų mylimo vyro ir tėvelio staigios mirties, liudime kartu su Jumis ir gilaus, gilaus skausmo perimtomis širdimis reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Daiva, Olga ir Juozas
AUDĖNAI

In your affliction may the knowledge that your friends share your sorrow be a solace to you.

NATIONALITIES COMMITTEE
Millard L. Midonick
and
Rae Lesch

didėjo, ir dabar, rodos, nebuvo jėgos, kuri pajęgtų jį uždusinti. Jei ir atsirastų tokia jėga, ji pirmiau turėtų uždusinti šiuos tris plikutėlius, aplinkui lauzą tūpčiojančius žmogelius.

— Visą ežerą praėjome, o pakraštyje, prašau... — graibydamas rankomis šilumą, murmėjo Vacys.

— Aš kaltas, — iš pasitenkinimo unksdamas, atsiliepė Vasilis. — Nepagalvojau. Juk čia šiaurinis krantas... Pietų saulė sugraužė ledą... Reikėjo ieškoti perėjimo kur šiauriau, kur anas krantas statesnis ir apaugęs aukštais medžiais. Jie ir vidurdienyje šešeltutiesia į šitą pusę. Ledas ten tvirtesnis...

Gerai, kad dar šitaip bėgei.

Man niekas neatsakė. Gale jau savo minties ir neištarti balsu. Ji gyveno kiekvieno širdyje.

Nepraėjo ir pusvalandžio, o mes apkvaitome: iš vienos pusės kaitino didžiulis laužas, o iš kitos — kando pagela, ir todėl be perstojo sukomes vietoje, kol visiškai apsvaigo galva.

Antrą laužą, — strpalio damas tarsi po stiprių išgertuvių, pasiūlė Vasilis.

Plikutėliai sumetėme už dešimties žingsnių didelę krūvą šakų, basi bėgiojome sniegu lempdami žaižaruojančius, įsi degusius rąstigalius.

Tačiau malkų atsarga tirpte tirpo, o drabužiai dar tebegarino prisiskusį vandenį. Netoliese stiebėsi nudžiūvęs, bešakis beržas. Vėtros nulaužė jo viršūnę, ir medis dabar priminė paprasčiausia telegrafo stulpą. Vacys nustryksėjo prie jo, įsiremė, emė siubuoti iš šaknų.

— Atgal! — sušuko Vasilis. — Sprandą nusilaužti nori!

Vacys plikas it obuolikas stovėjo prie beržo ir spoksojo į mus, nieko nesuprasdamas. Tačiau Vasilis nejuokavo. Jis paėmė du ilgnes kartis, vieną atkišo Vaciumi, kitą pats įrėmė į rauplėtą beržo žievę ir, įsispyręs basomis kojomis į sniegu apklotus samanų kumpus, emė siubuoti medį. Vacys prispyrė iš kitos pusės, ir po kelių vieningų spustelėjimų medis svyravo lyg laikrodžio matuoklė. Ir staiga... triokšt — atsiškvė metrinis viršūnės gabalas ir kurčiat dunktelėjo į niegą, sukeldamas debesį dulkių. Jei Vacys būtų nepaklausęs Vasilio, nuolauža galėjo patiesti jį vietoje...

— Mano draugelį šitaip paklojo, — nenustodamas versti medžio pasakė Vasilis lyg tarp kita ko.

Sutreskėjo sutresnę, sutrūniję beržo šaknys, ir buvęs galiūnas gailiai sugergždęs, znektelėjo sniegan. Vėl pakilo dulkių debesys. Bet kas tai? Dulkės ne sėdo, o tamsiu spiečiumi pakilo aukštyne pamazėle emė leistas ant mūsų laužų.

— Ubdai!

Taip, tai buvo uodai. Milijonai uodų! Bėjėgiai, leisgyviai jie leidosi, tiršta mase krito į laužo liepsną, ir čirškėjo kiekvienas uodas tarsi lašelis taukų. Kiti nepasiekė ugnies ir tirštai nuklojo sniegą. Jų buvo tiek daug, kad sniegas tapo pilkas

VIENYBĖ, 1961 m. gruodžio 8 d.

Clevelando lietuviai

J. Antanaitis

LIETUVIŲ SUKILIMO REIKŠMĖ

Kovoje už Lietuvos išlaisvinimą, ligšiolinėje sovietinio Lietuvos pavergimo istorijoje, vienas efektingiausių momentų buvo lietuvių sukilimas 1941 m. birželio mėn. prieš raudonąjį okupantą. Siemet minime to įvykio, spontaniškai išreiškusio lietuvių tautos valią — nusikratyti sovietinio okupanto ir atstatyti laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę — 20 metų sukaktį sukaktį.

Clevelande ta sukaktis paminėta gruodžio 3 d. Nors ir gerokai pavėluotai, beveik visu pusmečiu, negu priderėjo tą sukaktį minėti, bet sakoma, geriau vėliau, negu niekad...

MINĖJIMAS

Minėjimui rengti buvo sudarytas 7 asmenų komitetas, Alf. Mikulskiui pirmininkaujant. Komitetui teko nugalėti kai kurių vidinių sunkumų, ypač kiek tai lietė programos nustatymą ir joje numatytų asmenų dalyvavimą. Kai kam tai buvo smulkmena, o kitiems — principinis dalykas. Tačiau pats minėjimas praėjo darnia ir vieninga nuotaika.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas J. Brazaitis, sukilimo pastatytoje vyriausybėje ėjęs ministerio pirmininko pareigas, o pamokslui bažnyčioje pasakyti kun. L. Jankus, abu iš Brooklyno, N. Y. Bet pastarasis neatvyko ir pamokslą Sv. Jurgio lietuvių par. bažnyčioje sakė jėzuitas kun. J. Gutauskas.

LAISVĖS KOVA IR KATALIKAS

Jis pamokslu žodžiuose laisvės kovą, tai yra, kovą už teisę ir teisingumą mokėjo sujungti su Dievo valios vykdymo pareiga. Esą, dabar mes, lietuviai, turime taip pat kovoti, kaip tie žydų tautos Makabėjų broliai pasipriešino

Sirijos valdovams, kai jie persekiojo žydus. Susispietę apie save ištikimus būrius, tie Makabėjų broliai kovoje su žydų tautos pavergėjais žuvo vienas po kito, bet jų pradėtas religinis pasipriešinimas tapo politinio Judėjos išlaisvinimo kova.

— Ir taip kiekvienas laisvojo krašto lietuvis turi prisidėti prie savo tautos ir savo krašto — Lietuvos išlaisvinimo. Kas savo protu, kas darbu, o kas savo medžiaginiais ištekliais. Aš netikiu — kalbėjo pamokslininkas — kad Dievas išklausytų maldų tokio kataliko, kuris nusigręžia nuo savo tautos, nuo savo ar savo tėvų gimtojo krašto, kuris užmiršta kenčiančią Lietuvą. Už tokį kataliką, esą, net netikintis vertingesnis, jei jis kovoja už savo tautos laisvę, tai yra, už teisingumo idealą. Ši tiesa tai nesanti jo, pamokslininko, išgalvota, bet ji atsispindi ir Sv. Povilo laiškuose.

Atidarydamas minėjimą, A. Mikulskis perskaitė buv. sukilimo vyriausybės min. pirm. K. Škirpos, dabar gyvenančio Washingtone, ilgą sveikinimą. J. Stempuzis perskaitė sukilimo štabo atsišaukimą į lietuvių tautą, paskelbtą per Kauno radiją 1941 m. birželio 23 d.

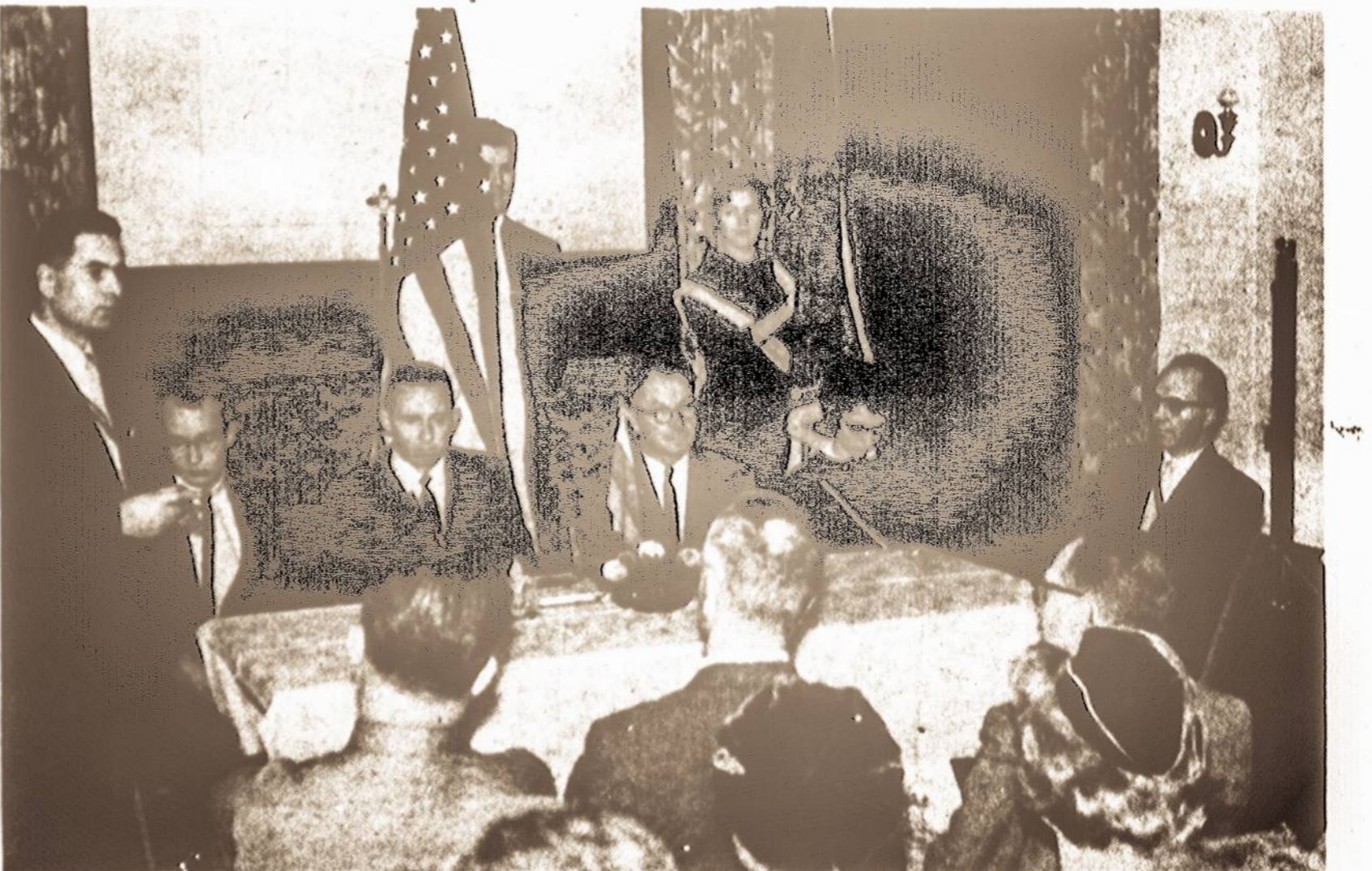
J. BRAZAIČIO KALBA

J. Brazaitis, apie 45 min. trukusioje kalboje, peržvelgė sukilimų esmę ir prasmę. Esą, šis sukilimas laiko perspektyvoje įsirikiovisą į visą eilę kitų buvusių lietuvių prieš pavergėjus rusus sukilimų. Sovietinis okupantas, perdažęs Lietuvos istoriją, dabar stengiasi ir perdažyti ir šį sukilimą, suniekinti jo moralinę prasmę ir to sukilimo dalyvius. Kai kas ir šiame krašte kelia klausimą, anot kalbėtojo, ar vertėjo sukilti, gal geriau buvo kelias dienas palaukti, kol vokiečiai būtų užėmę visą Lietuvą?

1953 m. Rytų Vokietijos sukilimas, nors ir rusų tankų sutriuškintas, bet dabar Vakarų Vokietijoje kasmet minimas kaip valstybinė šventė. Į

A. S. S. Korp. Vytis Clevelando skyrius šventė savo 37 gyvavimo sukaktį. Nuotraukoje - dalis svečių su jariais. Vidurį - pirmosios pirmininkas A. Dundzila su žmona, atvykę iš Chicagos.

A. S. S. Korp. Vytis 37 m. minėjime. Kalba sknt. V. Kamantas. Prezidiume: Š. Mašiotas, sknt. A. Dundzila, St. Barzdukas, A. Geležytė ir A. Giedraitis. V. Bacevičiaus nuotraukos

sukilimą žmonės ateina nei mobilizuoti, nei kieno pašaukti, o laisva savo valia, kovoti už augštesnį idealą. Ne tik kovoti, bet ir aukotis, o reikalui esant, paaukoti ir savo gyvybę. O kiekvienas pasiaukojimas dėl augštesnių idealų veda į karžygius ir šventuosius. Mūsų tautoje karžygius tapo nežinomi, pilkieji lietuviai; nežinomi knygnešiai, nežinoma motina, prie ratelio motina, prie ratelio mokytoja, nežinomas savanoris, nežinomas sukilėlis, nežinomas partizanas...

Baigdamas, J. Brazaitis priminė prancūzų filosofo žodžius, kad tauta susideda iš gyvųjų ir mirusiųjų. Lietuvoje žuvusių ir mirusių tautos kovotojų atminimą okupantas stengiasi ištrinti, bet už tai mes jų atminimą galime išlaikyti savo širdyse.

Antroje minėjimo dalyje buvo suvaidinta ištrauka iš Z. Dzūkaičio dramos Miško broliai. Vaidino Vaidilos teatro aktorai, o Čiurlionio ansamblio vyrų choras atliko partizanų dainas.

KARIUOMENĖS MINĖJIMAS

Lietuvių Kariuomenės minėjimas, kuri lapkričio 26 d. Chicagos Ramovės skyrius ribojosi tik pamaldomis Jėzuitų bažnyčioje ir padėjimu vainiko prie Žuvusiems paminklo. Pasakytos dvi trumpos kalbos. Bažnyčioje ir prie paminklo giedojo Dainavos ansamblis, Pamaldas laikė ir pamokslą sakė provinciolas tėvas Br. Markaitis.

1961 m. gruodžio 16 d., šeštadienį, rengiamas

Žodžio ir muzikos vakaras

SKIRIAMAS PAGERBTI ŽUVUSIEMS:

JUDITAI AUDĖNAITEI
JURGIUI JAKS-TYRIUI
ANTANUI ŠKĖMAI

DR. HENRIKAS NAGYS - paskaita
HENRIKAS KAČINSKAS - Prozos ir poezijos ištraukos
ELENA KUPREVIČIUTĖ - smuikas; akompanuoja A. MROZINSKAS

VAKARAS ĮVYKS

CARNEGIE ENDOWMENT SALĖJE

345 East 46 Street, Manhattan, New York

PRADŽIA 8 val. vakaro. ĮŽANGA 2.50 dol., MOKSLEIVIAMS - 1.50 dol.

VISUS MALONIAI KYEČIA ATSILANKYTI

RENGIMO KOMITETAS

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS
280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams,
sokiams ir kitokiems pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas
KOSTAS VAITAITIS, Reikalų Vedėjas
Telefonas: EVergreen 4-9672

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai
vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

Įvairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

VIENYBĖ, 1961 m. gruodžio 8 d.

Chicagos temomis...

Atkelta iš 3 psl.

statymui ir pakankamai žiūrovų, pasiilgusių dramos spektaklių. Pirmojoje minėjimo dalyje prieš vaidinimą buvo perduotas iš magnetofono juostos A. Škėmos balsas, skaitęs "Baltosios drobulės" ištrauką, ir ilgokas poetas H. Nagio žodis.

Kai kurie šiemetinės dainų šventės komiteto slapukai, organizavę dar vieną slaptą komitetą, savo veiklą apgailėjo nors ir neviešais pareiškimais oficialaus dainų šventės komiteto posėdyje. Tai pusėtinai vyriškas būdas, padarius negudrų ėjimą. Yra ir to antrojo komiteto organizatorių, kurie vengia prisipažinti prie savo nešvarių darbų. Tą irgi galima suprasti. Tačiau nuostabą kelia reportažas "Darbininke", pasirašytas Vl. Raimoaus. Jame, iškreipiant prel. Albavičiaus ir kitų nuomonę, giriama slapukų veikla, o konspiratorių iškėlėjams primetama talka komunistinės propagandos malūno girkams. Slidi argumentacija. Ar slėpimasis už tų komunistinių

girnų nėra naudojimas komunistų paslauga? Vyriška yra prisipažinti ir katiniška yra išsisukinėti, tačiau, padarius kiaulystę, ja girtis yra... kiauliška.

"Lapkričio 23 d. proga" rašinio (Vienybės 44 nr. 3 psl.) autorius yra P. Dirklis. Už praleidimą atsiprašome.

JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybos pirmininko adresas yra: Jonas Jasaitis, 7252 S. Whipple st., Chicago 29, Illinois. Visus centro valdybai raštus siųsti pirmininko adresu.

Jeronimas Ignatonis, naujasis JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo Tarybos pirmininkas, jau baigia sudaryti Švietimo Tarybos sąstatą ir paruošti veiklos planus.

Chicagos IFK Lituanicos futbolo komanda, po metų pertraukos, vėl įkopė į vietos pirmenybių augščiausiąją, major, divizioną.

PUSSIMTIS METŲ SV. ANTANO PARAPIJAI CICEROJE

Edvardas Sulaitis

Cicero Šv. Antano parapija, kuri apjungia didoką lietuvių koloniją, esančią Chicagos pašonėje, šiemet švenčia 50 metų gyvavimo sukaktį. Pati lietuvių kolonija yra 5 m. senesnė, o Cicero miestas yra dvigubai senesnis.

Cicero lietuvių kolonijos pradžia yra laikomi 1905 m. Tuomet buvo grupė lietuvių ir vienas saliuonas (Juozo Juknio). Vėliau šio saliuono antrame augšte įruošta scena, kurioje lietuvių draugijos ruošdavo vaidinimus.

Šiame saliuone tada ir vyko visas lietuviškas veikimas. Kaip senieji pasakoja, savaitgaliais čia susirinkę lietuviai prie alaus bokalo sutraukdavo skambias sutartines, kurias juos grąžindavo bent trumpam laikui į tėvynę. Alaus galionas tais laikais kaštavo tik 5 centai ir už tai dar galėdavo valgyti, kiek tik nori. Degtinė tada būdavo atgabenama ažuolinėse statinėse ir tik vietoje pilstoma į butelius.

Susitikdami saliuone, tautiečiai pradėjo rūpintis ir savos parapijos steigimo reikalais. 1910 m. jie nupirko bažnyčiai sklypą ir čia 1911 m. išdygo pirmasis bažnyčios augštas, kur per tų metų Kalėdas buvo laikytos pirmosios mišios.

1912 m. pradėjo veikti ir parapijos mokykla, kuri pradžioje turėjo tik 75 mokinius. Pirmuoju klebonu buvo paskirtas kun. A. Ežerskis, kuris dar yra gyvas ir dalyvavo neseniai įvykusiame parapijos 50 metų sukakties minėjime Ciceroje. Jis čia išbuvo iki 1918 m., kada lietuvių susilaukė naujo klebono kun. H. J. Vaičiūno. Kun. Vaičiūno klebonavimo laikotarpyje buvo pastatyta didelė bažnyčia, užbaigta 1926 m.; šv. Antano dieną čia buvo atnašautos pirmosios mišios. Naująją bažnyčią pašventino arkivyskupas J. Matulevičius.

1940 m. mirė kun. Vaičiūnas ir į jo vietą buvo atkeltas kun. Ignas Albavičius. Jis padidino mokyklą, pastatė naujus namus seserims vienuolėms, pastatė bažnyčios priestatą, pačią bažnyčią 2 kartus davė išdekoruoti lietuviams dailininkams. Parapijos 50 m. sukakties proga pagrindinį bažnyčios dekoravimą atliko dail. A. Valeška.

CICERO LIETUVIAI

Cicero mieste, kuris yra vadinamas "Best Town in America", šiuo metu gyvena didelis lietuvių būrys — jų

LB centro valdyba pradeda darba

JAV LB CENTRO VALDYBA PRADEDA DARBĄ

Naujoji JAV LB centro valdyba be reklamos pradėjo savo darbą dar prieš oficialų pareigų perėmimą, kuris įvyko lapkričio 8 d.

Iš senosios valdybos perimti darbai, o taip pat ir rūpeščiai. Vienas pirmųjų naujosios valdybos uždavinių yra atskirų sričių vykdymui institucijų sudarymas.

KULTŪROS FONDAS IR ŠVIETIMO TARYBA Kultūros Fondo Valdybą ir Švietimo Tarybą sudaro Centro Valdyba. Parenka pirminkus, kurie savo keliu centro valdybą pristato pasirinktus asmenis. Švietimo Tarybos pirmininku yra Jeronimas Ignatonis, o Kultūros Fondo valdybos pirmininku, kun. Stasys Santaras. Artimiausiam posėdyje bus pristatyti Švietimo Tarybos ir Kultūros Fondo Valdybos nariai.

JAUNIMO REIKALAI

Pati JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybos asmeninė sudėtis jungia visas kartas: Lietuvoje, Vokietijoje ir šiame krašte išsilavinusią ir subrendusią. Todėl ir mūsų jaunimo reikalai nėra užmiršti. Šiais reikalais rūpinis ir atitinkamus organus sudarys inž. Valdas Adamkavičius.

Artimiausiam posėdyje jau bus svarstomi nauji pla-

nai. Si sritis yra nauja; buvusioje valdyboje jai specialaus organo ar asmens nebuvo.

POLITIKOS KLAUSIMAI

Bendruomenės organams vis daugiau tenka įsijungti į ir politinę veiklą ar bent atlikti atsitiktinius darbus. Ateityje jų iškilis ir daugiau. Politinis darbas dažnai atrodo viliojantis, o taip pat ir kam arčiau prie širdies. Todėl, be abejo, bendruomenės organams jo dalis teks irgi vykdyti.

Šitoks klausimas jau buvo iškilęs ir Centro Valdybos posėdyje. Valdyba pasisakė aiškiai, kad, pagal pačios organizacijos bendruomenės paskirtį, politiniai reikalai, kurie liečia Lietuvos laisvinimą ar jos atstovavimą, bendruomenei neturi būti svetimi, bet reikia griežtai nesikišti ir vengti tarpusavio politikavimo.

Visus su politika surištus klausimus numatyta svarstyti, prieš tai apgalvojus ir susipažinus su padėtimi. Todėl ir į VLIKO sesiją buvo pasiųstas valdybos vicepirmininkas susipažinti, stebėti ir patirti.

Ir ateities veikloje numatoma vadovautis negandais ar spaudos pranešimais, bet tikrais faktais.

K. J.

Viršuje: JAV Lietuvių Bendruomenės III-čios Tarybos centro valdyba. Sėdi iš kairės į dešinę: V. Adankavičius, vicepirm. ir jaunimo reikalų vedėjas, J. Jasaitis, centro valdybos pirm. ir kun. S. Santaras, Kultūros Fondo valdybos pirm. Stovi iš kairės į dešinę: Z. Dailidka, išdinininkas, A. Kėželis, teisiniam ir socialiniams reikalams vedėjas, J. Ignatonis, Švietimo Tarybos pirm. ir K. Januška, sekretorius.

tarpe gana daug naujųjų ateivių. Čia dabar yra ne vienas, o virš 10 lietuviškų saliuonų, net 3 lietuvių laidojimo įstaigos, daugelis lietuvių krautuvių, daktarų kabinetų ir kt.

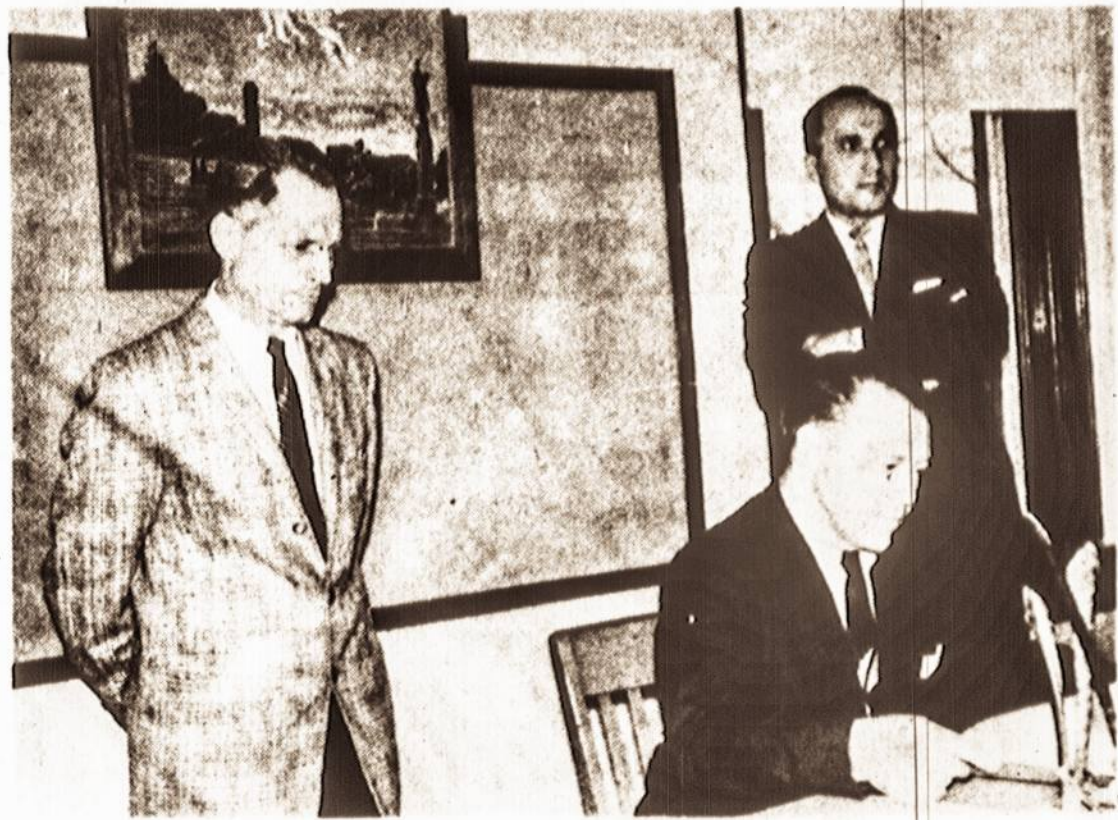
Čia gyvena nemaža grupė visoje Amerikoje žinomų žmonių: rašyt. B. Babrauskas su žmona — poete Gražina Tulauskaitė, Draugo red. A. Baronas, žurn. G. Galva, žurn. dr. K. Sruoga (vienas iš aktyvesniųjų Vienybės bendradarbių), visuomenininkas J. Švedas (buv. Kultūros Fondo pirm.); muz. J. Kreivėnas, skaučių veikėjas O. Zailskienė ir Z. Juškevičienė, prel. M. Krupavičius, dr. P. Kisielius, dr. F. V. Kaunas, dail. Kurauskas, dail. J. Pautienius ir kt.

LIETUVIŠKA KALBA

Daug būtų galima prirašyti ir apie lietuvių Cicero lietuvių tarpe. Tačiau apie tai čia vengiama plačiau prastarti. Ach, kokie nelaimingi yra tie tėvai (net ir iš naujųjų ateivių tarpo), kurie su savo vaikais jau negali gerai lietuviškai susikalbėti. O kokią didelį patriotą vaizduoja tėvas ar motina, kurie vietinės mokyklos lituanistinės klasės vedėjui atsiunčia raštą, prašantį, kad jo vaiko nebevargintų su lietuviška kalba, nes tas gali vaiko angliškąjį akcentą sugadinti...

Bet gyvenimas eina, neatsižvelgdamas, ar kas spėja su juo žengti. Jau virš 50 metų čia gyvena mano broliai lietuviai ir dar tikriausiai daugiau negu tiek pat metų čia jie gyvens, tik nežinia, kiek iš jų tada lietuviškai kalbės.

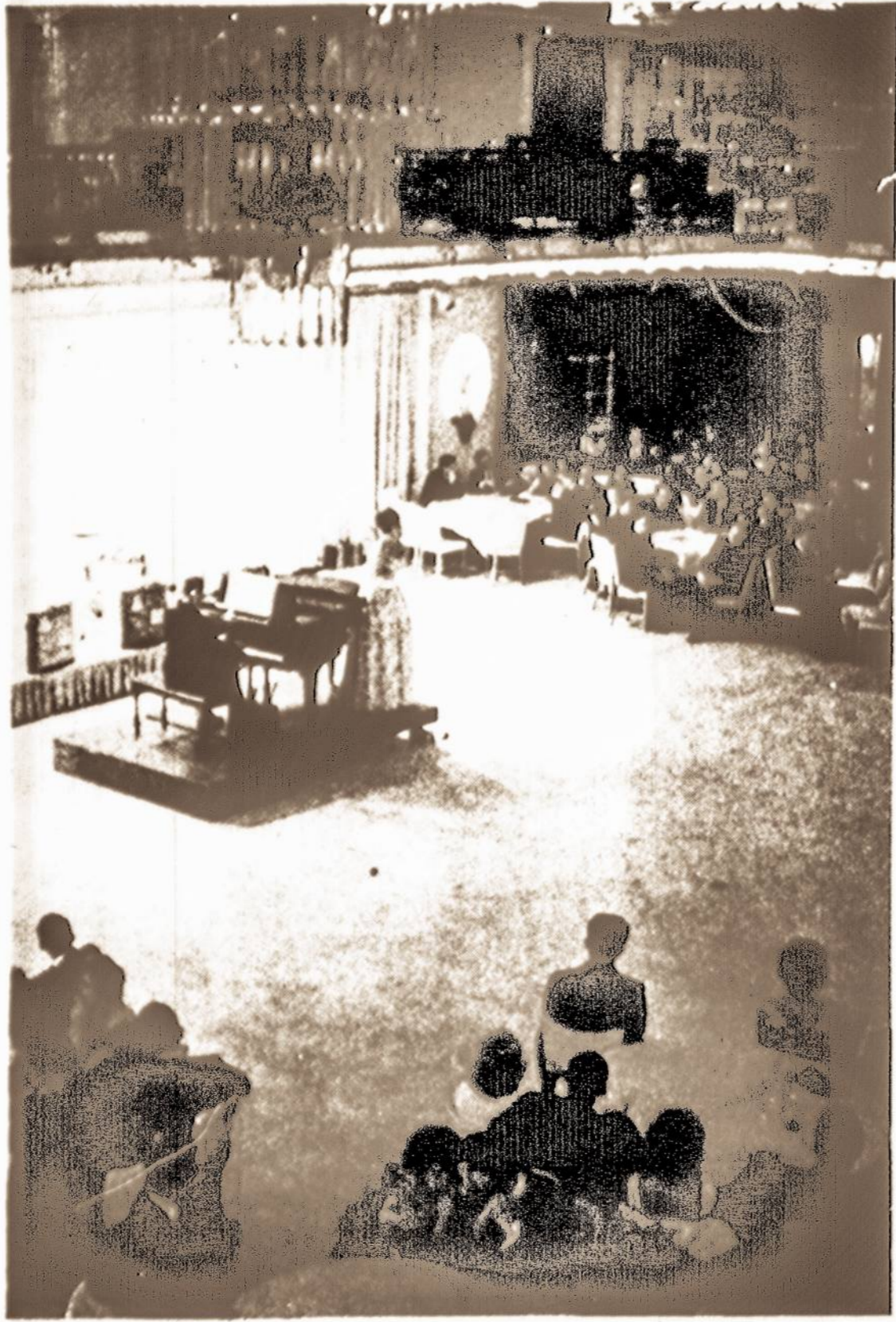
Tada daugumas iš mūsų jau bus nukeliavę už gyvenimo ribos; ir tie, kurie iš savo vaikų atėmė jų brangiausiąjį turtą — lietuvišką kalbą, ir tie, kurie užsimiršdami save, darbavosi savos tautos labui. Jie visi už gyvenimo slenksčio gal bus lygūs, bet istorija juos nevienodai įvertins. Istorijos knygos juk nėra panašios į banko knygetes ir ten stambios skaitlinės didelės rolės nevaidda.

E. Sulaičio nuotrauka

Cicero Aukšt. Lituanistikos mokyklos mokytojų grupė: B. Babrauskas (sėdi), D. Razminas (kairėje) ir C. Grincevičius.

Pas akademikus skautus

Vaizdas iš banketo, vykusio Lietuvos Studentų S-gos suvažiavimo metu Chicagoje. G. Peniko nuotrauka

Studentų Skautų S-gai priklausio 310 nario mokestį susimokėjusių narių, iš kurių 171 vyras ir 139 mergaitės. Filisterių Skautų S-gos narių skaičius mažesnis, SSS ir FSS sudaro Akademinių Skautų Sąjungą. Šių vienetų centro valdybų pirmininkai: SSS-J. Kregždys, FSS - V. Šliupas ir ASS - E. Korzonas.

ASS žiemos stovykla vyks nuo gruodžio 27 iki sausio 1 d. Wellston, Mich. Visam laikui mokestis - 30 dol. Registruotis pas Edmundą Kulikauską, 518 Green St., Champagne, Ill., drauge prisijunčiant 7,50 dol. registracijos mokesčio.

"Mūsų Vyčio" vyr. redaktorius ir Lietuvos Skautų S-gos Pirmosios pirm. Antanas Dundzila lapkričio 18 d. sukūrė šeimą su Dalia Klimaitė. Abu jaunieji yra veikūs ASS judėjime.

Pasaulio akademikų skautų sąskrydyje Londone šiais metais dalyvavo 5 lietuvių atstovai iš Vokietijos ir JAV.

Nijolė Remeikienė paskirta akademikų skautų skyriaus vedėja Lietuvos Skautų Seserijos štabe. Jos adresas: 4405 S. Maplewood Ave., Chicago 32, Ill.

Šiais metais buvo įsteigtas ASS skyrius Heidelbergo universitete, Vokietijoje.

STUDENTŲ SKAUTŲ VEIKLA

Gruodžio 1 d. Klivečų patalpose įvyko Studentų Skautų S-gos N. Y. skyriaus susirinkimas. Pirm. A. Rimas pranešė apie skyriaus ruošimą ištium semestri, kuriame dalyvavo 120 akademinio jaunimo. Nuspręsta rengti žiemos stovyklą ir Naujų Metų sutikimą kalnuose. Pavasarį skyrius numato rengti tradicinę jaunųjų dalininkų meno parodą, o po Velykų - platesnio našto studijų dienas. Skyriaus pirmininku buvo perrinktas A. Rimas.

Po einamųjų reikalų, Filisterių Skautų S-gos N. Y. Sk. pirm. R. Kezys kalbėjo apie akademinės skautijos judėjimą nuo jos įsisteigimo iki šių dienų.

Sueigoj dalyvavo apie 30 studentų. Pirmininkavo A. Rimas, sekretoriavo L. Babarskaitė.

Filisterių Skautų S-gos New Yorko skyriaus susirinkimas įvyks šį sekmadienį, gruodžio 10 d. 5 val. 62 - 15 69th Place, Middle Village. Programoje bus muz. Vyt. Strolios pašnekesys apie lietuvių rusinimą per muziką, ir kt. Visi skyriaus nariai ir baigę studijas studentai skautai kviečiami dalyvauti.

JUOZO IR ONOS GINKŲ SALDAINIŲ KRAUTUVĖ

KALEDŲ IR NAUJŲ METŲ ŠVENTEMS SIULO:

AUKŠČIAUSIOS RUSIŠKOS SALDAINIŲ puošniose dėžutėse, šokoladinų Kaledų senelių bei kitokių žaislų.

EGLUTEI - meniškų papuošalų importuotų iš Europos, elektrinių lempučių, dekoratyvinių eglutei papuošimų, o taip pat gausus pasirinkimas viešinės gamybos puošmenų ar žaislų.

ODOS DIRBINIAI - albumai su tautiniais ornamentais ir lietuviškais vaizdais (Ytis, Vilnius, tulpės ir pan.).

RANKŲ DARBO MENIŠKOS DEŽUTĖS moterų papuošalams ir brangenyboms laikyti (grojančios ir ne, su šokėjomis ir kt.).

SVEIKINIMO ATVIPIETĖS su lietuviškais ir amerikoniškais motyvais, piešiniais tautiniais ir religiniais motyvais, lietuviškais vaizdais ir mūsų žinomų poetų eilėraščių.

Užsakymai priimami paštu, pinigus atsiunčiant iš anksto. Atviručių kainos nuo 10 iki 25 centų.

PATEFONUI PLOKŠTELĖS - naujausių lietuviškų dainų, šokių bei mūsų kompozitorių kurinių. Didelis pasirinkimas ilgo grojimo (daugiau 20, vėliausiai išleistų) įvairių plokštelių.

DAUGYBĖ KITOKIŲ AUKŠTOS VERTĖS PRŪKIŲ, tinkančių moterims, vyrams ir vaikams.

KRAUTUVĖ ATDARA KASDIEN

VIEŠEMS PERKĖJAMS IR Mūsų LANKYTOJAMS LENKIAM GERIAUSIŲ KALEDŲ SVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

**JUOZAS IR ONA GINKAI
SUNUS IR MARTI**

495 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
Tel. Evergreen 4-9293

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS—TAIP PAT APDRAUDŲ REIKALAIS KREIPKIS Į

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. — (Forest Parkway stotis)
Tel. Hickory 1-5220

William J. Drake

Licensed Real Estate Broker

Lietuviams specialus patarnavimas

Income Tax užpildymas

APDRAUDOS SPECIALISTAS

Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės per vieną kitą greičiau nuosavybę neparduosi. Niekas kitas Tau nesuras tinkamesnių namų.

RAINBOW CORNER BAR & LOUNGE

ALFRED A. CILCIUS
Savininkas

Salė susirinkimams, vestuvėms, krikštinoms ir kitokiems pobūviams. Taip pat duodami polaidotuviniai pietūs.

106-01 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Tel. Virginia 6-9506

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS
Savininkas

86-16 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y.

Tel. Virginia 6-9519

Winter Garden Tavern Inc.

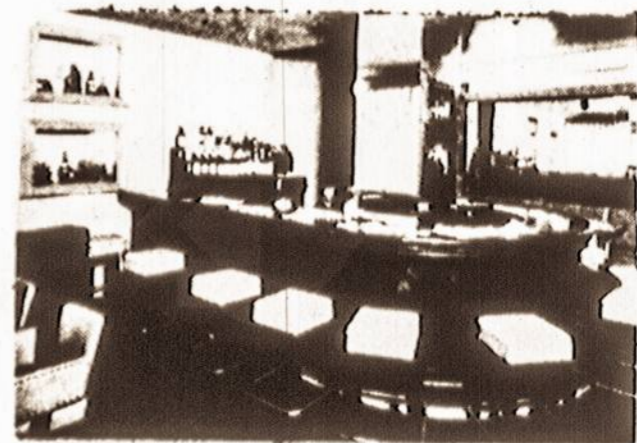
1883 Madison Street Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: Evergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis. POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė

Jaukus baras

Salė susirinkimams

vestuvėms ir

pobūviams

Gali tilpti 200 žmonių

LIETUVIŠKIEMS

suejimams nemokamai

VACYS STEPONIS

Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

THE

Tel. TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave. Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

PAREMKIME MUSŲ SPORTUOJANTI JAUNIMAI!

VISI ATEIKIME!

BROOKLYNO LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBO NAUJŲJŲ 1962 METŲ SUTIKIMA,

kuris įvyks RIDGEWOOD LANES modernioj salėj (kampas Irving Ave. ir
Covert St., šalia Atletų klubo). Važiuoja BMT Canarsie linija, išlipa
Halsey St. stoty. Daug vietos nemokamai pasistatyti automobilius.

PRADŽIA 1961 M. GRUODŽIO 31 D. 10 VAL. VAK.

KAINA 10 dol. asmeniui Maistas, šampanas ir kitos gėrybės nemokamai.
Gros CLUB TEN ORKESTRAS, kuriam vadovauja G. J. RŪTENIS.

STALIUKAI IŠ ANKSTO UŽSISAKOMI PAS:

A. Kynastą ir A. Bagdžiūną tel. MI 7-0935, St. Prapuolenį HY 7-9756,
J. Andriušį VI 7-4477, J. Ginkų EV 4-9293.

BROOKLYNO LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089

Kostas Gagas, ilgametis
Vienybės skaitytojas, gruodžio
2 d. išskrido žiemos atosto-
goms. Ten bus iki balandžio
pradžios. Prieš išvykdamas
K. Gagas lankėsi Vienybėje ir
paliko auką - 5 dol.

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės
ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.
TELEFONAS: Virginia 3-1477

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti
kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.
Stiklinis baras, viena
gražiausių užėigų

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-9533

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi
stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro
vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral,
Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.
TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei
radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v.
vak., penktadieniais iki 9 v. v.

SVENČIŲ PROGA DOVANOS
su kiekvienu pirkiniu. Pato-
gios išsimokėjimo sąlygos.

PREKĖS GARANTUOTOS
PRISTATYMAS GREITAS

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias
pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 9-3112

ROBERT F. NARK

Apdraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAIn 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

Alfredas Vilgosa ir Dalia Surraitė šių metų spalio mėnesį
21 d. sukūrė lietuviškos šeimos židinį. Dalia yra vienybiečio
V. Surmos, gyv. Philadelphijoje, dukte!

KARIUOMENĖS MINĖJIMAS ROCHESTERYJE

Minėjimą rengė Karių S-gos
"Ramovės" skyrius lapkričio
26 d. Ryte buvo specialiai pri-
taikyta A. Cieminio radijo
programa, 11 val. pamaldas už
žuvusius laikė kun. P. Činikas,
MIC, pasakydamas ta proga
pritaikytą pamokslą.

3 val. par. salėje iškilmin-
gas minėjimas, kurį atidarė
Vyt. Žmuidžinas. Po to buvo

himnai, kuriuos sugiedojo LB
Choras, ved. J. Adomaičio.
Pagrindinę paskaitą apie da-
bartinę politinę padėtį ir lie-
tuvų tautos ateities viltis
skaitė Lietuvos diplomatas
Pr. Dailidė.

Meninėje dalyje rašytojas
Jurgis Jankus paskaitė tai
dienai pritaikytos kūrybos.

J. M.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

VIENYBĖ

Šviesos - Santaros filisterių New Yorko skyriaus susirinkime lapkričio 24 d. išrinkta nauja valdyba: Virginija Sutkutė, Rima Cerkeliūnienė, Nijolė Valaitienė, Algis Gureckas, Leonas Sabaliūnas, C. erkeliūnienė, Valaitienė ir Sabaliūnas darbuos ir ankstesnė valdyboje. Po susirinkimo, žurn. S. Narkėliūnaitė parodė filmą iš savo kelionės į Lietuvą.

Jurgis Gliauda yra parašęs teatru vaidinimą apie M. K. Čiurlionį.

Stasys Goštautas, gyvenęs Bogotoj, Kolumbijoje, parašė romaną ispaniškai.

Vytauto Stasiūnaitis Lietuvos filmų rodymai, sėkmingai praėjo Chicagoje, Illinois. Vienas tų filmų, gautas iš amerikiečių filmuotojų, parodo lietuvių dainininkus ir šokėjus Los Angelėje, Calif. Antrasis sudėstytas iš po Lietuvą keliausiu ir neseniai filmavusių. Kiti du filmai pagaminti originaliai: apie prof. Ad. Varną ir kartūnas iš lietuviško kaimo. Tų filmų teksto autorius yra Algirdas Gustaitis. Filmai rekomenduotini lietuvių kolonijoms. Norintieji juos išsinuomuoti gali rašyti Vyta. Stasiūnaitiui, 725 W. 19th Place, Chicago 16, Illinois.

Dr. J. Songaila, PLB valdybos pirmininkas, lankydamsis Chicagoje profesiniais reikalais, turėjo pasitarimą su JAV L. B. centro valdyba pasaulio seimo reikalais.

* Magdalena Alekšiejus, Vienybės skaitytoja iš Woodhaven, išskrido į Floridą aplankyti savo žento ir dukros bei anūkių.

* Lietuviai tėvai pranciškoniškai gruodžio 10 d. mini dešimties metų sukaktį nuo savo įsikūrimo Brooklyne. Šalia savo vienuolyno, pranciškoniškai kūrė ir kultūros židinį, leidžia knygas ir laikraščius, jų tarpe du kartus per savaitę išleidžiant Darbininką ir kultūros ir literatūros žurnalą Aidus ir kt.

* Suzana Šalnienė, iš Cambridge, Mass. gubernatoriaus paskirta, o vėliau ir jo tarybos patvirtinta Employment Security skyriaus patariamosios tarybos nariu. Adv. Šalnienė savo raštinę turi South Bostone, o su Employment Security skyriumi bendradarbiauja jau per pastaruosius devyniolika metų.

* Dr. A. Žarskus, iš Woodhaven, rašydamas Vienybę ir reikšdamas užuojautą ryšium su Juozo Tysliavos netekimu, tarp kitų dalykų, sako: "Rodos tai buvo lyg vakar, kai prieš kelias savaites buvo pas mane užėjęs Juozas Tysliava. Ir vos tik kelioms dienoms praėjus, mane prispaudė gripas, o jį - karsto lenta".

* Pijus J. Žiurys iš Avon Lake, Ohio, su šeima užjausdamas Vienybę, rašo: "Juozo mirtis mus tiesiog pritrenkė".

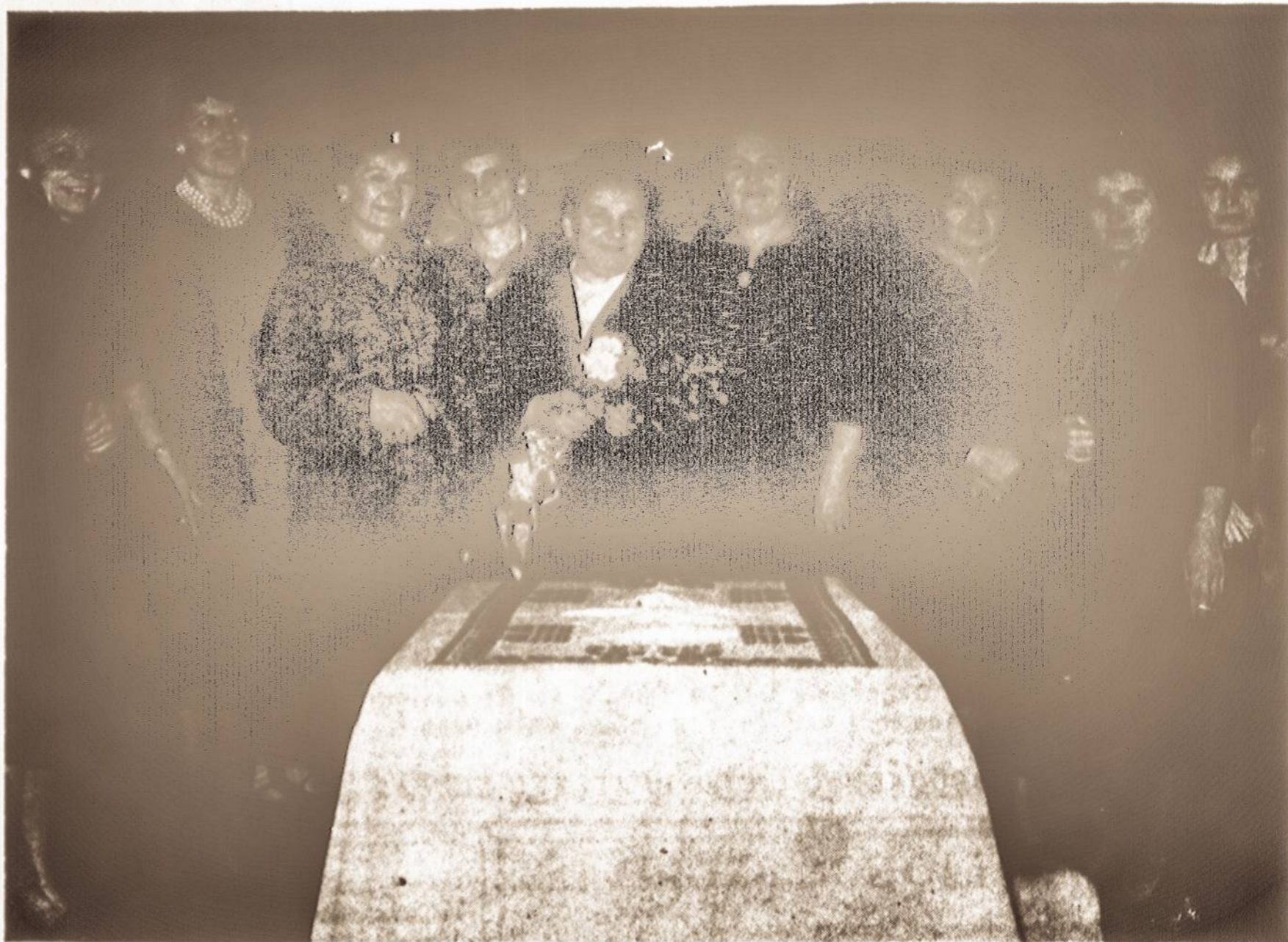
BALFO VAJUS

BALFas vis dar negali savo veiklos nutraukti, nesperdaug dar yra lietuvių, reikalingų jo pagalbos. Didysis BALFO talkininkas yra Amerikos lietuvis.

Didžiojo New Yorko lietuvių bendruomenėje šiuo metu vyksta vėjus pinigams sukelti. Keli šimtai savo aukus jau įteikė, bet dar reikia tūkstančių, kad pagalbos iš BALFO sulauktų lietuvis, kuris be savo kaltės kenčia vargą ir skurdą.

Pereitas sekmadienis New Yorke buvo BALFO sekmadieniu. Tada Franklin K. Lane mokyklos auditorijoje buvo susirinkę arti penkių šimtų lietuvių vėjus koncerte. Jo programoje dalyvavo Operetės choras, vad. Cibo ir iš Bostono atvykęs rašytojas Antanas Gustaitis. Pabaigai pasiūlyta Lietuvos vaizdų, kuriuos susuko Salomėja Narkėliūnaitė, šiemet vasarą lankiusis Vilniuje.

Daugelis savo aukus BALFui atidavė tą vakarą, bet aukų dar bus laukiama ir BALFO centre visą šį mėnesį.

Salomėja Narkėliūnaitė, Vienybės redaktorė, Philadelphiajios lietuvių moterų tarpe. Ten ji neseniai rodė savo filmą iš Lietuvos. Nuotraukoje matomos Mašalaitienė, solistė J. Augalnytė, Stikliorienė ir kt. V. Grudzio nuotrauka

Daiktai ir idėjos

JONAS RŪTENIS

PLB valdybos atsisaukimas š.m. pabaigoje rimtai susirūpinti 1962 MAIRONIO METAIS sveikintinas kiekvieno lietuvi, kur jį likimo dalia būtų nubloškusi, nes MAIRONIO žodžiams: "Vyrai, pajudinkime žemę" atėjo pats laikas.

Apsamantoti ir sutrūnyti labai lengva, bet keltis, augti ir ugdyti nėra taip paprasta... Reikia impulso. Reikia vėjo. Ir kad toks vėjas MAIRONIO METAIS tikrai kiekvieną lietuvių perpūstų būtų labai ir labai reikalinga.

PLB Valdybos atsisaukimas tai tik bendros apimtios deklaracija, tiesa, gražiais žodžiais nusakyta, ir PLB valdybos širdimi išgyventa, bet labai balsu, kad šis žodinis išsakymas nevirstų trafaretu.

To, žinoma, PLB valdyba nenorėtų - 1962 MAIRONIO METAIS reikia darbų.

Blyškūs bus MAIRONIO METAI, jei tik pasisklausime paminėjimais, vaidinimais ir pasiskaitymais tautos dainiaus ir atgimimo pranašo raštų - reikia paminklo, kuris MAIRONIO METUS įamžintų lietuvių tautos kultūros istorijoje. Toks paminklas būtų jo raštų pilnutėlis leidinys, bet leidinys toks, kuris dar ir kitam šimtmečiui bylotų. Tokį paminklą galėtų pastatyti ir papuošti savo namus kiekvienas lietuvis už kokį dešimt ar penkiolika žaliųjų.

Tokios iniciatyvos imtis siulyčiau lietuviškų knygų leidyklai pradėkime iš apačios, o PLB valdyba tikrai ateis pagalbon - moraline ir materialine prasme.

Antra - taip pat tenka pajleškoti lėšų bent dviem akademinėm stipendijom, be to, pasvarstykite ir suteikime bent minimalias

sąlygas mūsų mečininkams, rašytojams ir muzikams atžymėti MAIRONIO METUS.

Tokie priedai prie visų MAIRONIO METAIS būsimų akademių bus tie vaizgantiškieji deimantukai - darbai, aukai ir tikėjimai, kad Lietuva dar nemirus, kaip yra nemirus po visą pasaulį išblaškyti jos vaikai...

Antras dalykas, apie kurį raudonuojant, tenka prasitarti, tai kai kurių tariamų patriotų kalbos dėl Salomėjos Narkėliūnaitės rodomo filmo. Štai, kai kurioje mūsų spaudoje anądien skaitėme korespondencijoje iš Clevelando, kur, rašoma, buvo rengiamas filmo rodymas, bet "pačiu paskutiniu momentu susigriebta: Narkėliūnaitės filmas atšauktas. Matyt, per daug jau kontroversinės nuomonės apie tą filmą privertė rengėjus nuomonę pakeisti".

Kur gi mes einame? Kodėl gi mes taip lengvai Imam akmenį ir sviedžiam į veidą.

Kokiems gi mūsų "išminčiams" ateina į galvą, kad Salomėja Narkėliūnaitė savo mėgėjišku filmu, susuktu Lietuvoje lankymosi metu, tapo pavojinga kuo jie įtaria tą vilnietę, kuri pažįsta lenkų, nacių ir komunistų okupaciją?... Kas gi tie, kurie mano, kad to filmo žiūrovas bus kuo nors suklaidintas, kaip nors neigiama prasme paveiktas, suvilotas ar net sužavėtas... Tie "išminčiai" negausūs, tačiau, atrodo, gerai organizuoti ir pikti žmonės. Bet, man rodos, jie priklauso tai mūsų šios kategorijai, kurie, kaip A. Gustaitis sako, bijo savo šešėlio, net aukštieji gulėdami...

DAIL. PAUTIENIAUS KŪRINIŲ PARODA

Lapkričio 26 d. Apreiškimo par. salėje įvyko dail. Juozo Pautieniaus kūrinų parodos atidarymas, į kurį atsilankė gausus New Yorko lietuvių būrys.

Parodą atidarė LB New Yorko apygardos pirm. A. Maceika, pabrėžęs bendradarbiavimo reikalą tarp kūrėjo ir veikėjo, nes tik taip bus užtikrintas lietuviškų vertybių klestėjimas.

Paulius Jurkus apibūdino dail. Pautieniaus kūrybos techniką ir parodoje išstatytus paveikslus. Charakteringas dail. Pautieniaus kūrinų bruožas - gamtos vaizdai, kuriuose atsispindi optimizmas, giedri nuotaika, gyvas šviesos ir šešėlių žaidimas. Vietoj teptuko dailininkas vartoja peilį, ir tokiu būdu išgauna daug judesio ir gaivalingo virpėjimo.

Dail. J. Pautienius dėkojo LB New Apygardai, kuri šią parodą rengė, ir Apreiškimo par. klebonui kun. N. Pakal-

nui už leidimą nemokamai naudotis patalpomis.

Dailininkas pasisakė neturįs jokių sedevrų, o vien tik atvežęs čia parodyti savo darbo vaisius, kurių šaknis yra Nemuno šalyje. Tos šaknis, nepriklausomybės metais įleistas Lietuvos žemėje, iš-

leido atžalas ir pražydo gražiais žiedais. Mūsų dailininkų darbų yra žymiausiose pasaulio muziejuose, pvz., Jonyno, Viesulo, Galdiko, Puzino, Rīmšos ir kt.

Kultūros tarybos pirm. A. Dimas sveikino dail. Pautienių ir parodos dalyvius.

R. KEZYS

K. J. PAULASKAS APIE VIENYBĖS ATEITĮ

K. J. Paulauskas, ilgametis Vienybės bičiulis brooklynietis, galvodamas apie laikraščio ateities užtikrinimą, siūlo keturis punktus: 1. Laiku be prašymo ir raginimo atnaujinti prenumeratą, 2. Kiekvienam surasti bent po vieną naują skaitytoją, 3. visus bižnierius raginti skelbtis Vienybėje ir 4. kad patys bižnieriai ir profesionalai skelbtųsi laikraštyje.

J. Škėmienė, dukra Kristina ir V. Tysliavienė prie rašytojo A. Škėmos kapo, Brooklyno Cypress Hills kapinėse.

V. Banelis ir J. Stikliorius neseniai įvykusiame VLIKO posėdyje, New Yorke. J. N. Tysliavos nuotrauka